ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4806 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 30/13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ՈՒՐԲԱԹ 2 ՌԱՄԱԶԱՆ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4806

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	25	»

Գրամի փոխադրէն փարայի փոխ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Բերայի Աղքատախնամը շատ քիչ անգամ խօսեցնել կուտայ իր վրայ, լռիկ ու ինքնամփոփ աշխատութեամբ մը տանելով իր սահմանած մարդասիրական գործը։ Կարգ մը Թաղականներու, Աղքատախնամներու և Դպրաց Դասերու կուսակցական վէճերուն մէջէն,—որոնք տարին տարին կը սաստկանան ու կը գրաւեն լրագրաց էջերը,—այս եզականօրէն հաշտ մարմնին օրինակելի ընթացքը ու արդիւնաւոր գործունէութիւնը յիշելու առիթը ընծայող կիրակի օրուան վկայականաց բաշխումը,—մեր մինչեւ ցարդ կարդացած վկայականներէն բոլորովին տարբեր,—որ նկարագրուեցաւ օրը օրին։

Արամ Անտոնեան նախընթաց օրուան Արեւելքի մէջ «Այլ ու Զայլ» մը նուիրեց արդէն վկայեալ հիւանդապահուհիներուն։ Եւ կ'արժէր որ մանաւանդ Արեւելքի մէջ ընդարձակօրէն գրուէր անոնց վրայ, շատ տարիներ առաջ այս թերթին մէջ չեշտուած ըլլալով հիւանդապահուհիներ պատրաստելու պէտքն ու կարեւորութիւնը, առաջին անգամ Տօքթ. Յովսէփ Տէր-Ստեփանեանի կողմէ, եթէ չեմ սխալիր։ Ցարգելի բժիշկը, և անոնք որ այդ թուականին գիշերով այծ առած էին իր առաջարկին, ներքին հրճուանքով մը կը տեսնեն այսօր այդ խորհուրդին իրականացումը։

Այս արդիւնքը ձեռք բերած ըլլալու պատիւը կը պատկանի,—հո՛ս է անգամ մըն ալ յիշել,—Բերայի Աղքատախնամին և այն բժիշկներուն՝ որոնք սահմանած են դասախօսութիւնները։ Մեր հրապարակային կեանքին մէջ՝ քննադատութիւնները այնքա՛ն առատ են՝ որ գնահատումի հազուադէպ առիթ մը ներկայացած ատեն, պէտք է օգտուիլ անկէ։

Կիրակի օրուան հանդէսին մէջ, Տօքթ. Տիգրան պէյ Աճէմեան գգայուն չեշտերով յիշեց ողբացեալ Տիկին Մատթէոսեանը որ «աներկիւղ ու քաջալերող եղած է հիւանդապահուհիներու դասընթացքին կազմութեան»։ Արժանաւոր յարգանք մըն էր այս, զոր Աղքատախնամին ատենապետը պէտք մատուցանէր գործունէութեան մարմնաւորումը եղող կնոջ մը՝ որ մանկավարժական ճիւղին մէջ այնքան ծառայութիւն մատուցանելէ ետքը մեր մօտաւոր անցեալին, ինքզինքը Աղքատախնամին նուիրեց բոլորովին, ու բաղդին մէկ դառնութեամբը՝ հիւանդապահուհիներ պատրաստել ու հիւանդարան կազմակերպելը իրեն իրեն ըղձալ ըրաւ պահուն, հիւանդանոցի մը մէջ գնաց մեռաւ։

Իր ընկերներն ու ընկերուհիները, Աղքատախնամին անդամներն ու անդամուհիները, կիսատ չէ թողուցին սկսուած գործը և ճշմարիտ հաճոյքով մըն էր որ ողջունուեցաւ Տիկին Սանդուխտ Տէր Սամուէլեանի, Օր. Բարբիոն Քէօմիւրճեանի և Օր. Զարուհի Ռափայէլեանի վկայուիլը՝ իբրեւ մասնագէտ հիւանդապահութեան ճիւղին։

Բայց այս դասախօսութիւնը մէկ ճիւղն է միայն Բերայի Աղքատախնամին, որ բաւ իսկ իր սահմանին ու նպատակակէտին մէջ այնքան արդիւնաւոր կը դառնայ, գրեթէ անշշուկ։

Եթէ օր մը, հետաքրքրութեան համար երթաք այցելել իր յարկաբաժինը, Ս. Երրորդութեան եկեղեցիի շրջափակին մէջ, առաջին քայլէն պիտի հանդիպիք կանոնաւորութեան մը՝ որ ամէնէն նպաստաւոր տպաւորը կը թողու։ Գուէթին մէջ, խումբ մը աղքատներ, մեծ մասամբ կիներ, նստարաններու վրայ շարուած՝ իրենց կարգին կը սպասեն ներս կանչուելու համար. ամէնքն ալ յուսալից և վստահ՝ թէ չպիտի մերժուին։ Այդ գուէթին հանդէպ փոքրիկ գրասենեակ մը, ուր օրիորդ մը, դասակարգին առջեւ նստած օրն ի բուն, կը կատարէ Աղքատախնամին գրասէր ու հաշուական աշխատութիւնները։ Ետեւ, կարգը կուգայ Աղքատախնամին գումարման սրահին և դարմանատանը, ուր հիւանդները ձրի դեղ և դարման կը ստանան։

Աղքատախնամին ամէնէն աւելի ուշադրութիւնը գրաւած է, առջի օրէն, կեղծ չքաւորները որոշել ճշմարիտներէն, ծուլութիւնը չի քաջալերել անգիտակից ողորմութեան ձեւին տակ, և այս կերպով նուիրատուներու նպաստը իր բուն նպատակին հասցնել։ Այս ելքին հասնելու համար մեծ ճիգեր թափուած են, անոնց վրայ քննութիւն կատարուելով. տեսնելու համար թէ ներկայացող կինը կամ աղջիկը՝ ամուսին կամ հայր ունի՝, աշխատելու կարող. Ս. Բերայի աղքատախնամներուն մէջ, այնքա՛ն լաւ համոզուած են թէ Աղքատախնամը հիւանդներուն և գործելու անկարող անձերու քննութիւնները միայն կը նպաստէ, որ տարբեր պայմաններու մէջ գտնուողներ աւելորդ կը սեպեն կեղծաւորաբար դիմում մը ընել, գիտնալով որ իրենց կացութիւնը պիտի քննուի։ Եւ Աղքատախնամին վարիչներն ալ այնքա՛ն մեծ փորձառութիւն ստացած են, որ կարճ հարցափորձ մը կը բաւէ իրենց՝ հասկնալու համար թէ որո՛ւ հետ գործ ունին։

Մարդասիրութեան գործին մէջ՝ բժիշկները ու կիները մեծագոյն բաժինը կը ունենան, և Բերայի Աղքատախնամը վարողները գլխաւորաբար բժիշկներ ու կիներ են։ Այդ մարմնին իւրաքանչիւր անդամը իր սահմանեալ աշխատութեան բաժինը կը նկատէ իր անձնական գործին պէս, սրտովին փարած անոր։ Այս ձեւով ըմբռնուած աշխատութիւն մը բնական էր որ իր ամբողջութեանը մէջ տեւապէս գործ մը արտադրէր, ինչ որ Բերայի Աղքատախնամը յատկանշող յատկութիւնը դարձած է այլեւս։

Տ. Ա.

ՎԱՆԷՆ ԲԱՂԷՇ

ԺԶ.

ԲԱՂԷՇ, 13 Նոյեմ. 1901

Կոնձարսի մէջ իբր երկու ժամ սպասելէ յետոյ, ոստիկաններու ուղեկցութեամբ կը վերսկսինք մեր ուղեւորութիւնը Կեցանի ձորով։ Կ'անցնինք սրճաւոր նեղ ուղիներէ, ուր անխոհեմ շարժում մը, անուշադիր քայլ մը հետեւանքը յոյժ ցաւալի պիտի ըլլար։ Բարեբաղդաբար, կանխահոգ մտածումով մը Վանէն վարձած էինք ջորիներ, որոնք ինչպէս յայտնի է, խիստ յարմար են և ընդունակ՝ լեռնային ճանապարհորդութեանց։ Ասոր հետ մէկտեղ, ստիպուած էինք շատ անգամ հետիոտն ընթանալ՝ գրաստներուն գայթումներէն առաջ եկած անխուսափելի և վտանգաւոր անկումներէ ազատելու համար։ Մերթ հետիոտն և մերթ ջորիներու գաւակներուն փակած՝ կը բարձրանայինք լեռներու գագաթները, ուր ի զո՛ւր կը ջանայինք փնտռել՝ տեսնել ընդարձակ հորիզոն մը, դաշտ մը։ Ամէն կողմ անտառային վիթխարի ծառեր, մացառներ, ահաւոր ապառաժներ, [illegible], ձորեր, ապառաժներ ցցուեցին։ Բուսականութիւնը այդ տեղերը այնքան ուռճացած է որ մարդ կը հիանայ տեսնելով բարձրուղէշ և սաղարթախիտ ծառեր՝ կարծես միակտուր ապառաժներու մէջէն բուսած։ Ու պտղատու ծառեր.—Ընկուզի, սալորի, թթենի, տանձի, կեռասի, ալուճի եւն. եւն.—տարեկան ոչ նուազ արդիւնք կ'արտադրեն Միգանի գիւղերուն, որոնց բնակիչները այդ պտղատու ծառերուն բերքերը ջորիներով Վան, Բաղէշ և շրջակաները կը տանին ծախելու։

Անպատմելի դժուարութիւններէ յետոյ՝ վերջապէս իրիկուան ժամը 11ին կը հասնինք համբաւաւոր Շէյխ Ջէլալէտտինի մօտաւոր ազգականներէն մէկուն, Շէյխ Մուհամմէտ Թէյիպի Թէքքէն. որ ձորին հարաւային կողմը, վազող ջուրի մը եզերքը կառուցուած է։ Բարի և աղքատասէր Շէյխը բացակայ էր. մատակարար պաշտօնեան սիրով ընդունեց մեզ և գիշերը անցուցինք՝ շէնքերէն մէկուն տանիքին վրայ քնանալով բացօդեայ։

Այս Թէքքէն, որու նման տակաւին վեց Թէքքէներ ալ կան Միգանի մէջ, բարիք մը եղած է տաճկաբար ամէն անցորդներուն, առանց ազգի խտրութեան, որոնք տարուան չորս եղանակներուն մէջ այս ճամբայէն անցնելնուն՝ անպատճառ ուտելու պարտաւոր են Թէքքէին հացը, որ նուիրական կը համարուի։ Արդէն ճի՛շդ ճամբու եզր շինուած է փուռը, ուր պատրաստուած հացէն՝ ճամբորդը՝ եթէ պահ մը սպասելու միջոց չունենայ, ջուր պա մը խմելու համար, գէթ առնելու է հացատան մէկ երկու կլորիկ հացերէ։ Ո՛րքան մեծ պիտի պատճառէ այն անցորդը՝ որ Թէքքէին հացը չկերած (չկերած) անցնի երթայ։ Յաճախ պատահած է որ այդպիսին ետ դարձուած է ճամբայէն, կամ ծառայի մը միջոցով ուտելիք հասցուած է անոր։ Այս դրութիւնը, ինչպէս հաւաստեցին, կը տիրէ նաեւ միւս վեց Թէքքէներուն մէջ ալ, որոնք ընդարձակ կալուածներ և անհաշիւ եկամուտներ ունին։

Թէքքէէն մէկ քառորդ ժամ հեռու, դէպ ի արեւմուտք. կիրճի մը բերանը կը տեսնուին աւերակները հին բերդի մը։ Դէպ ի հարաւ, անտառաւոր լեռան մը կողին վրայ Սըմզան հայաբնակ գիւղը կայ, ուր Ս. Աստուածածին անուն գմբէթաւոր, այլ անշէն վանք մը կը գտնուի։

Հետեւեալ օրը, յունիս 25, արեւածագին, նախաճաշէն յետոյ կը մեկնինք Թէքքէէն, և ահաւոր ու սարսափելի ճամբաներէ անցնելով երկրորդ կը հասնինք Ս. Խաչ վանքը, ուր ինչպէս յայտնած էինք, մէկ ու կէս տարիէ ի վեր հաստատուած որբանոցը այցելելու համար յանձն առած էինք փոխել մեր ուղեգիծը և մէկ քանի օրուան համար յետաձգել մեր ժամանումը Բաղէշ։

Կեցանի ձորէն անցած ջուրը արեւելքէն դէպ ի արեւմուտք կը կտրէ կ'անցնի Միգանը, որուն գիւղերէն շատերը յիշեալ ջրին եզերքները կառուցուած են, և փոքր օժանդակներով աւելի եւս ստուարանալով՝ միեւնոյն ուղղութեամբը կ'երթայ թափիլ Պօհթան։ Այս ջրին վրայ ձգուած փայտէ խարխուլ ու վտանգաւոր կամուրջէն անցնելով հետիոտն կը բարձրանանք անտառաւոր լեռան մը, որուն գրեթէ գագաթին մէկ սարահարթին վրայ՝ դէպ ի հարաւ՝ կառուցուած է վանքը։ Քրտնաթաթաւ ու պարպատ կը հասնինք Ս. Խաչ ու կ'ընդունուինք վանահայր Գրիգորեան Պետրոս վարդապետէն, որ Աղթամարի միաբանութեան կը վերաբերի։

Վանքը իր մեկուսացեալ և անյարմար դիրքին հակառակ՝ ունի հիանալի տեսարան և օդ, որ ձմեռը սակայն անտանելի կը դառնայ։ Սենեակէ մը զատ, ուր կը բնակի վարդապետը, միւս բոլոր հին շէնքերը քայքայուած էին։ Վանահայրը ձեռնարկած էր երկյարկանի նոր շինութիւններու, որոնք պիտի յատկանային որբանոցին, Վանքը ունի հիմակ 60 70 ոչխար, 4 կով, 2 եզ և տարեկան 400 կոտ ցորեն տուող երկու արտ, որոնք հայթայթուած էին Պետրոս վարդապետի ձեռքով։ Այս տեսակէտով, օգտակար եղած է Ն. Արժանապատուութեան վանահայրութիւնը։ Բայց անհրաժեշտ է որ վանքը ունենայ 2-3 ջորի ալ, որովհետեւ վանքը ջրաղաց չունի և ցորենը ալիւրի վերածելու համար ստիպուած են յաճախ վեց ժամ հեռու ջրաղացի մը դիմել, ինչ որ նիւթական բաւական կորուստ կը պատճառէ (փոխադրութեան վարձքին համար) թէ՛ վանքին և թէ՛ որբանոցին։

Վանքին մօտիկ կը գտնուի գիւղ մը, որ թէեւ նախապէս 30 տունէ կը բաղկանար եղեր, սակայն հիմա հինգ տուն մնացած է՝ բնակիչներու հեռանալուն համար։

Ս. Խաչ վանքին որբանոցին աշակերտներուն թիւը 30 է, հատ մըն ալ թոշակաւոր։ Ամսական նպաստը 15 ոսմ. ոսկի։ Այցելեցինք որբանոցը ու քանի մը հարցումներ ուղղեցինք աշակերտներուն, որոնցմէ մեծ բան մը սպասելը քիչ մը խստապահանջութիւն պիտի ըլլար մեր կողմէ։ Կը քաջալերենք որբերը և ուսուցիչը՝ խղճմտօրէն աշխատելու, արդիւնաւորելու համար եղած նիւթական ու բարոյական զոհողութիւնները։ Որբերը տարբեր գիւղերէ հաւաքուած էին։

Ս. Խաչ վանքին որբանոցը շատ օգտակար պիտի ըլլայ Վրէի ձորի և Գառաւուի գաւառակներուն սարքեն Կարկառի, Սպաղարի, Մամրտանքի և Եղունի, մասնաւոր Միգանի, որ 80 գիւղերէ կը բաղկանայ։ Ամբողջ Միգանի մէջ Սուրբ Խաչի նորաբաց որբանոցէն զատ, միայն Խոկեւ գիւղը կայ վարժարան մը, ուր կը յաճախեն 30 աշակերտ, որոնց թիւը ձմեռը մինչեւ 50ի կը բարձրանայ եղեր։ Այս վարժարանը որ ամսական ոսկի մը նպաստ կ'ընդունի Ազգ. Պատրիարքարանէն, ունի 5 անդամէ բաղկացած հոգաբարձութիւն մը, նախագահութեամբ Պետրոս վարդապետի։

Շէնի ձորի գլխաւոր գիւղերն են Խոկեւ, որուն հունձքերը մեծապէս վնասուած էին հեղեղատներ ու կարկտահար անձրեւներէ, Մանտանց, Խարխուց, Պըռօլենց և Մամոկենց, որոնք նոյնպէս միեւնոյն պատճառաւ իրենց հունձքերուն մեծագոյն մասը կորսնցուցած ըլլալնուն՝ կառավարութեան օգնութիւնը խնդրած են։

Ս. Խաչ վանքը, որ դարերու հնութիւն մը կը թողու իր ետին, նախանձելի վիճակ մը չունի։ Երկրաշարժէ մը մեծապէս վնասուած է արեւմտեան որմը, որ վերէն վար ահագին ճեղքուածք մը ունի, և գմբէթը անշուք և անհրապոյր երեւոյթ մը կ'ընծայէ։

Երկու գիշեր Ս. Խաչ վանքը անցընելէ յետոյ, յունիս 26ին առաւօտեան ժամը 12ին կը մեկնինք հետիոտն և երեք ժամուան անտանելի և վտանգաւոր ճամբորդութենէ մը ետքը կը հասնինք Գօգասու, որ Միգանի կեդրոնն է՝ Բաղէշի կուսակալութեան ենթակայ։ Ունի 15 տուն հայ, 50 տուն Թուրք և 20 տունի չափ ալ Թուրք պաշտօնեաներու կը վերաբերի։ Կայ փոքր եկեղեցի մը Ս. Սարգիս անունով և մէկ քահանայ։

Գօգասու հասնելնուս, կը ներկայանանք գայմագամ պէյին, որ կը բարեհաճի մեզի ուղեկից տալ երկու հեծեալ ոստիկան՝ մինչեւ Բաղէշ, և իբր երեք ժամ Գօգասուի մէջ սպասելէ յետոյ՝ կը մեկնինք և ժամէ մը կը հասնինք Սօթն-խորանի Ս. Աստուածածին վանքը, որ Միգանի արեւմտեան կողմը կ'իյնայ և ուր կը գիշերենք։ Վանահայրն է Տ. Արիստակէս քահանայ Նահապետեան, որ ընտանիքովը 15 տարիներէ ի վեր կը պաշտպանէ վանքը, և որ կը վայելէ նաեւ Միգանի Շէյխին բարեկամութիւնը։ Ունի բաւական ընդարձակութեամբ անտառ մը և 40է աւելի արտեր, զորս մշակելու նիւթական միջոցներէ ու կարողութենէ զուրկ է վանքը, որ դժբաղդաբար պարտքի ներքեւ ալ ընկճուած է։ Սօթն-խորանի հարաւակողմը իբր մէկ ու կէս ժամ հեռու, անտառաւէտ ձորի մը մէջ կը գտնուի Ս. Գամաղիէլի վանքը, ուր այցելելու դիւրութիւն չունեցանք։

Հիանալի է վանքին առջեւ ընդարձակ սահմանի մը վրայ պարզուած տեսարանը, անտառապատ լեռներով եզերուած բարձրիկ ու կանաչազարդ հովիտ մը, ուր կը տեսնուին, Միգանի Շէյխին գլխաւոր թէքքէն, հին Հիզան քաղաքին աւերակները, ծառաշատ վայրեր և բազմաթիւ գեղեցիկ գիւղեր, տեսարանով սիրուն ու հմայիչ։ Բարեձոր կը կոչուի այս հովիտը, որ արդարեւ արժանի է իր անունին...

Հետեւեալ օրը ժամը 10ին կը մեկնինք Սօթն-խորանէն, կ'անցնինք Տափիկ հովտային գաւառակէն, կը հասնինք Խուլդիկ, ուր կ'այցելենք նպաստընկալ վարժարանը, և վերջապէս նոյն օրը իրիկուան ժամը 12ին կը մտնենք Բաղէշ։

ԳԷՈՐԳ Ս. ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ

ՎԵՐՋ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԵՇՐՋՈՒՄԸ

(Շար. Երէկի թիւէն եւ վերջ)

Եթէ արդի կանոնն անհետանար ու ալ եւս չարտասանուէր ու չհաշուուէր մասնաւոր ստորոգներէն, առանց բազմաթիւ ոտքեր ալ եւս չպիտի կրնային անդամատուիլ (se scander) կանոնաւորապէս։ Միւս կողմէ Փրանսական բանաստեղծութեան մէջ իգական յանգին հաւասարութիւնն այնպէս է որ բազմաթիւ տողերու ծայրը գտնուած համր e երուն ջնջումը պիտի անհետացնէր ո՛չ միայն երգայնականութիւնը այլ և նոյն իսկ չափաւորութիւնը (rythme)։ Ֆրանսական բանաստեղծութիւնը իր ոտանաւորութեան ներքեւ չունի այնքան բազմաթիւ միջոցներ, որոնցմով կարելի ըլլայ անոր այնպիսի մեւս մը հասցնել կամովին և առանց պատճառանքի։ Առաջարկուած բարենորոգումը, Փրանսական դասականաց երկասիրութիւններուն համար, պիտի ունենար այնպիսի համանման հետեւանք զորս Վօժըլասի բարենորոգումներն ունեցան ԺԶ. դարու բանաստեղծական երկասիրութիւններուն համար։ Ընդհանուր ներհունները միայն պիտի կարենային ըմբռնել Քօրնէյլի հետեւեալ տողերուն ոյժը։

Va, néglige mes pleurs, cours et te précipite,
Au devant de la mort que les dieux m'ont prédite

Կամ Ռասինի հետեւեալ տողերուն հրապոյրը.

Non, Arsace, je ne l'ai jamais haïe

Եւ կամ դարձեալ.

Lieux charmants ou mon coeur vous aurait adorée

Հարկ պիտի ըլլար բացատրել Վիքթոր Հիւկոյի հետեւեալ տողին չափաբերութիւնը.

Près des meules, q'on eût prises des décombres.

Ու անգթօրէն պիտի այլափոխէինք Ալֆրէտ տը Միւսէի հետեւեալ strophe-ներուն նմանները.

Celui là sur l'airain a gravé sa pensée,
Dans un rythme doré, l'autre l'a cadencée,
Du moment qu'on l'écoute, on lui devient ami.
Sur sa toile, en mourant, Raphaël l'a laissée;
Et pour que le néant ne touche point à lui
C'est assez d'un enfant sur sa mère endormi.

Յանձնախումբը չէ կրցած համակերպիլ այսօրինակ զոհողութիւններու։ Իրեն այնպէս թուած է թէ avoir օժանդակով կազմուած անցեալ ընդունելութեան համաձայնութեան կանոնն ա՛յնչափ պարզ էր, որ բնաւ իրական դժուարութիւն չկար զայն աշակերտներուն սորվեցնելու մէջ։ Նոյն իսկ կան պարագաներ՝ ուր այս կանոնին կիրառութիւնով կարելի է զերծ մնալ երկդիմութիւններէ, զոր օրինակ, la clause de l'armistice que vous avez acceptée.

«Նոյնպէս, Bérénice ի հետեւեալ տողին մէջ (Արարուած Գ., Տեսարան Դ.), ուր Անտիոքոս կ'ըսէ՝ Բերենիկէի վրայ խօսելով.

Titus l'aime, dit elle, et moi je l'ai trahie.

Սովորաբար, ընդունելութեան սառած ձեւը կը նպաստէ լուսաբանելու ա՛յն խօսքն ու ամբողջացնելու ա՛յն կէտը՝ որ կը միացնէ անոր այլ և այլ մասերը։

Ուստի Յանձնախումբը կը պնդէ որպէս զի avoir բայով կազմուած անցեալ ընդունելութիւններուն համաձայնութեան կանոնը անխախտ պահուի ա՛յնպէս՝ ինչպէս է հիմա, և որպէս զի նոյնօրէն անխախտ պահուի էապէս կամ դերանուական բայերուն անցեալ ընդունելութիւններուն համաձայնութեան կանոնը։

Գալով այն պարագաներուն՝ ուր անցեալ ընդունելութեան կը յաջորդէ կա՛մ աներեւոյթ մը, ինչպէս, les fruits que jé me suis laissé prendre (կամ laissés prendre) la femme que j'ai entendu (կամ entendue) chanter կամ թէ անցեալ կամ ներկայ ընդունելութիւն մը, ինչպէս, les sauvages qu'on a trouvè (կամ trouvés) errant (կամ errants) dans les forêts), և կամ ա՛յն պարագաներուն մէջ՝ ուր անցեալ ընդունելութենէն առաջ կը գտնուի հաւաքական բացատրութիւն մը. ինչպէս, la foule d'hommes que j'ai vue (կամ vus), և կամ դարձեալ, ա՛յն պարագաներուն մէջ՝ ուր ընդունելութենէն առաջ կը գտնուի մասնական մասը առնուած բառ մը. ինչպէս, des anthropophages, nous en avons vu (կամ vus) en Amérique։ Ամէն պարագայի մէջ, Յանձնախումբը արտօնելի է բոլորովին ազատ թողուլ մասնագէտները։

Ֆրանսերէն լեզուի պատմութեան մէջ յայտնուած այս շահագրգիռ երեւոյթին առթիւ, մեզ՝ օտարներուս՝ համար անտարբեր չէ գիտնալ, թէ ո՛րոնք են այն կէտերը՝ զորս Ֆրանսայի կրթական նախարարութիւնը ի նկատ առնելով բարեփոխած է իր նախորդ որոշմագրին յարակից թոյլատուութիւններուն ցուցակը։

Պարզապէս ընդունած է témoin, œuvre période բառերու մասին ըսածները։

Aigle բառի մասին, ան հակիրճ դիտողութիւնը միայն կ'ընէ.—«Աչքի սովորութեան համաձայն, այս գոյականը արական է, բացառութիւն համարելով ա՛յն պարագան՝ ուր արծուեդրօշ կը նշանակէ. զոր օրինակ, les aigles romaines, ուր իգական է։

Բարդ անուններու վերաբերմամբ յայտնուած ճապաղ կանոններուն յաջորդած է հակիրճ ու յստակ կանոն մը. «Միեւնոյն բարդ անուններն այսօր իսկ կ'երեւին մերթ միութեան գծով և մերթ առանց միութեան գծի։ Անօգուտ է աշակերտները յոգնեցնել ուսուցանելու համար այնպիսի հակասութիւններ՝ զորս ոչինչ կ'արդարացնէ. Pomme de terre ի մէջ միութեան գծին չգոյութիւնը արգելք չէ որ այդ բառը ճշմարտապէս բարդ անուն մը կազմէ, ինչպէս է chef-d'oeuvre զոր օրինակ։ Այս բառերը պիտի կրնան միշտ գրուիլ առանց միութեան գծի։

Գալով ա՛յն անուններուն՝ որ մէկէ ա-

—)(44)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ԳԱՂԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Է.

ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻՆ

Դէպ ի Մօն-Սընի փողոցը կը յառաջանայ, պարապ գետինէն անցնելով։ Դարձեալ մարդու չէ հանդիպեր ճամբուն վրայ։

—Ռո՛զ։ Ռո՛զ, չեմ ուզեր որ մինակ մնաս. կ'ուզեմ քեզի հետ ապրիլ, կը գոչէր Մարիան փողոցներէն վազելով։

Ճամբան դարձած տանն կին մը կը նըշմարէ և անոր վրայ կը խոյանայ։ Կինը գինով է ու ինքնիրեն կը խօսի, նախատելով Մարիանը։

Խեղճ կինը խոյս կու տայ գոչելով.

—Ռո՛զ, Ռո՛զ։

Բայց Ռոզ մէջտեղ չկայ։ Ու ամբողջ գիշերը Մարիան, ապարդիւն թափառումներ կ'ունենայ։

Ը.

ՀՕՐ ՄԸ ՀՈԳԻՆ

Երբ Մարիան տուն դարձաւ, առջի վրայ գտաւ Ժէրօմը։ Չէր կրցած քնանալ, այլ հոն մնացած էր ամբողջ գիշերը, առանց գիտակցութիւն ունենալու իր ըրածին։ Երբ Մարիան ներս մտաւ, բառ մը իսկ չարտաբերեց. խեղճ կինը ուժաթափ նստաւ հեծկլտալով։

—Ետեւէն վազեցի, փորձեցի հասնիլ, բայց անկարելի եղաւ... Ապահով եմ որ մեռած է... Եւ եթէ մեռած է, զայն վռնտողին վրայ կ'իյնայ այդ անձնասպանութեան պատասխանատուութիւնը...

Ժէրօմ սարսռաց, առանց խզելու իր վայրագ լռութիւնը։

Մարիան որ կարծես ինքնիրեն կը խօսէր, շարունակեց իր խօսքը.

—Հիմա ի՞նչ պիտի ըլլայ ան։ Աւելի՛ աղէկ չէր ըլլար որ իր կեանքին վերջ տար քան թէ թշուառ մը կեանք մը անցնէր, առանց բարեկամի ու զօրավիգի, ամէն վտանգներու ենթարկուած։ Խե՜ղճ աղջիկս, զոր այնքան կը սիրէի... ոչ իրաւունք չունէր տունէն վռնտելու զայն։ Ես ալ իր մայրն եմ, ու ներած եմ իրեն... Քանի որ ես ալ յանցաւոր եմ, պէտք էր զիս ալ վռնտել... Իրաւ է որ շատ երջանիկ էինք ու հիմա այդ երջանկութիւնը թաղած պարած է։

Թարմ ու գեղանի Ռէժին քունէն ելլելով՝ եկաւ իր ծնողքը ողջագուրել։ Նորատի աղջիկը քրոջ ննջասենեակին դուռը զարկած էր, արթնցնելու համար զայն, քանի որ ամէն օր իրմէ կանուխ կ'ելլէր ան։

—Ռո՛զ, ծո՛յլ, դե՞ռ կը քնանաս...

Սենեակին ներսէն պատասխան չեկաւ։

—Ռոզ, հիւա՞նդ ես։

Ժէրօմ ու Մարիան բոլորովին ամչցան։ Մարիան իր ախտալութեան մէջ անզգամ. մնացեց։

—Է՛հ, ուրեմն Ժէրօմ, դուն որ այնքան անգութ գտնուեցար, խնդիրը բացատրէ Ռէժինին։

—Ռէժին, անդ ըրկերի քոյրդ, մըրմնջեց Ժէրօմ։

Մարիանի ու Ժէրօմի դիմագիծները այնքան այլայլած էին որ Ռէժին նոր դժբախտութեան մը երկիւղը ունեցաւ։ Սակայն չհամարձակեցաւ հարցաքննել զանոնք։ Քանի մը վայրկեան յետոյ, պարապ գնաց, իր գործին գլուխը անցնելու համար։

—Ռէժին վերջին անգամ է որ պարապ կ'երթաս, ըսաւ Ժէրօմ։ Հաշիւներդ կարգադրէ։ Քու տեղդ ուրիշ կին պաշտօնեայ մը պիտի բռնեմ։ Երկու երեք օրէն ա՛լ տունը պիտի մնաս։

Ռէժին զարմացկոտ կերպարանք մը առաւ, կարմրութիւն մը պատեց իր դէմքը ու դողդոջուն ձայնով մը համարձակեցաւ ըսել.

—Հա՛յր, միթէ գո՞հ չես իմ աշխատութենէս։

—Շատ գոհ եմ աղջիկս։

—Ուրեմն... Այդ աշխատութիւնը շատ հաճելի էր ինծի...

—Այդպէս որոշած եմ, զաւա՛կս...

Ռէժին գլուխը խոնարհած ու չուտրուն, դուրս ելաւ։ Դանդաղօրէն իջաւ ծառուղիէն, յետոյ յանկարծ քայլերը փութացուց ու փողոցը դարձած ատեն նայուածք մը նետեց չորսդին։ Քիչ մը ետքը նամակատուն մտաւ։

Մնայուն նամակներու կիչէին առջեւ գնաց ու գլուխը հակած, ջղագրգիռ ձայնով մը հարցուց երկու սկզբնատառերով գրուած նամակ մը, զոր թուանշան մըն ալ աւելցուած... Նամակատան պաշտօնեան նամակներու խորշի մը մէջ փնտռեց խնդրուածը ու գտնելով զայն, Ռէժինի երկնցուց։

—Առաւօ՛տ, օրիորդ...

(Շարունակելի)

աւելի գոյականներ ունի, արտօնութիւն չի տրուիր ալ ևս մերձաւորագոյն գոյականին հետ համաձայնեցնել զայն, ուստի և կարելի չէ ըսել un courage et une foi nouvelle։

Toutի վերաբերող կանոններուն մէջ առաջին հատուածը ընջուած է։ Պէտք է, առաջուան պէս տարբերութիւն դնել des personnes toutին ու toutes heureuses միջեւ։

Ժամանակներու համաձայնումի (concordance des temps) մասին, թոյլատուութիւնը սահմանափակուած է ա՛յն պարագային մէջ՝ ուր գլխաւոր նախադասութեան բայը թէական ներկայ է։

Անցեալ ընդունելութեան վերաբերեալ գլուխը Ակադեմիային քննադատութեան ներքեւ կորսուած է իր գոյութեան իրաւունքը։ Ոչինչ բան մնացած չէ՝ բայց եթէ երբ վերադիր (éphitète) գործածուող անցեալ ընդունելութիւնը։ Գալով avoir օժանդակի հետ գործածուած անցեալ ընդունելութեան, Մ. Լէկ այլ ևս բնաւ չի փոփոխեր ու այս դրուած կանոնները, ի բաց առեալ հետաքրքրական երկու կէտերը՝ զորս չօշափած չէր իր առաջին որոշմնագրին մէջ։

Երբոր անցեալ ընդունելութեան կը յաջորդէ կամ աներեւոյթ մը և կամ ներկայ կամ անցեալ ընդունելութիւն մը, պէտք թոյլատրուի անփոփոխ պահել զայն, ինչ որ ալ ըլլան նախընթաց լրացուցիչներուն սեռն ու թիւը, զոր օրինակ, les fruits que je me suis laissé (կամ laissés) prendre; les sauvages que l'on a trouvé (կամ trouvés) errant dans les bois. Այս պարագային մէջ՝ ուր անցեալ ընդունելութեան առաջ կը գտնուի հաւաքական բացատրութիւն մը, կարելի է ըստ կամս զայն համաձայնեցնել հաւաքականին կամ անոր լրացուցիչին հետ, զոր օրինակ la foule d hommes que j'ai vue կամ vus։

Վերջին պարզ դիտողութիւն մը. ուրոյնաբար avoirով կազմուած ընդունելութեան վրայ է խօսքը les fruits que je me suis laissé prendre օրինակը շատ յաջողապէս ընտրուած է։

* * *

Եզրակացնելով մեր խօսքը, դիտել պէտք տանք թէ Ֆրանսայի կրթական նախարարութեան կրկին որոշմնագիրն ու Ֆրանսական Ակադեմիայի պատասխանը շահեկան միջադէպ մըն են Ֆրանսերէն լեզուի պատմութեան մէջ, բայց ցաւօք առ այժմ յանգած չեն այնպիսի լուծումի մը՝ որ երկուստեք հաւանութիւն գտած ըլլայ ու նուիրագործուած՝ ընտիր մատենագիրներէ, անկեղծօրէն պէտք չարունակենք խորհուրդ տալ մեր Ֆրանսաբան ուսուցիչներուն և ուսանողներուն որ երբեք չշեղին Ֆրանսերէնի դասական քերականութեան կանոններէն։

Սանասարեան վարժարան Ա. Ն. Թ.

Քաղաքական Լուրեր

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական կացութիւնը. — Թայմզի թղթակցին հեռագիրը. — Պօթա զօրավարը. — Անգլիացիներուն մէկ պարտութիւնը. — Առողջապահական կացութիւնը. — Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան պատասխանները։

Բրէթորիա, 6 դեկտ. — Անցեալ շաբթուան Պօէրները բաւական գործունէութիւն ցոյց տուին Թրանսվալի արեւելեան կողմը։ Երկաթուղիի գիծերուն վրայ յաճախակի յարձակումներ կատարուեցան, բայց փոքրաթիւ խումբերու կողմէ, որով նոյն գիծերը անցնող Պօէրներուն թիւը շատ քիչ է։ Այդ յարձակումները, թէ՛ հիւսիսային և թէ հարաւային կողմէն կատարուած միանգամայն, կ'երեւայ թէ՛ նպատակ ունէին, աւելի պաշտպանութեան գիծը տկարացնել, քան թէ անցնիլ։ Այդ ենթադրութիւնը աւելի հաւանական կ'ըլլայ, երբ ինչպէս կարգ մը պատճառներ կան կարծելու, անցեալ հինգշաբթի գիծը անցնող երեսուն հոգին, որոնք դէպ ի հիւսիս գացին, պաշտպանողական շղթան կոտրելու կը ջանային։ Շատ դիւրին է հասկնալ այն պատճառը, որով Պօէրները կը փորձեն դէպ ի հիւսիս երթալ։ Մինչեւ արեւելք Օլիֆանթ գետակը երկարող քաղաքապահներու կայաններէն, Սթանտըրթընէն Պէթէլի ճամբէն և Սթանտըրթընէն մինչեւ Էրմէլօ երկարող պատնէշներու գիծերէն զատ որոնց շինութիւնը քիչ առաջէն պէտք աւարտի, հետզհետէ աւելի շատ քիչ տեղ կը մնայ Պօէրներուն՝ Պրիւս Համիլթըն զօրավարին հրամանին տակ գործող անգլիական բնը զօրագունդերէն փախչելու համար։ Այս բաղ չարթուն զօրագունդերը հալածեցին Պօէրները, բայց չկրցան անոնց խուճէն հասնիլ։ Բաղդներ եղան թէ իրարմէ մէկ-մէկ մղոն հեռու պատնէշներ շինելու դրութիւնը արդիւնաւոր չի կրնար ըլլալ, վասն զի Պօէրներ գիշեր ատեն կրնան անոնց մէջէն անցնիլ։ Միայն իրարմէ 6.700 եարտ հեռաւորութեամբ և երկաթէ թելերով շինուած անջրպետներով իրարու կապուած պատնէշները միայն կրնան օգտակար ըլլալ։ Ասիկա ժամանակի կարօտ է։ Պէտք պիտի ըլլայ Անգլիոյ ժողովուրդին համբերութեանը դիմում ընել, այդ գործը կատարելու համար։ Տէլակոայի գիծին հիւսիսային կողմը Պօէրները հիմնաւոր հանգիստ կը մնան։ Անգլիական զինուորները այդ կողմերը չեն գործեր։ Օրկնիաթրի հովիտին մէջ, որ շատ բարեբեր է, և ուր անգլիական զինուորները բնաւ չեն մտած, Պօէրները այդ պարագայէն օգտուելով, հունձք կը կատարեն։ Արեւմտեան Թրանսվալի մէջ հազար Պօէրներ հարաւային կողմէն հոն հասան. Ռուսթէնպուրկի և Զէրուսթի միջեւ գտնուած երկիր, մինչեւ Լիխտէնպէրկ՝ 300 հոգիով և Տիթում՝ 100 հոգիով՝ Վոլմարանսթատի հիւսիսային կողմը կը մնան։ Օրանժի գաղթավայրին մէջ ամէնէն կարեւոր իրողութիւնն է Պօէրներու համախմբումը՝ Տէվէթ զօրավարին հրամանատարութեան տակ։ Տէվէթ հիմա Հէյլպրոնի հարաւային կողմը կը գտնուի հազար Պօէրով, որոնք սակայն կրնան ցրուիլ այնքան արագութեամբ, որքան համախմբուեցան։ Բոթիլլեայի գաղթավայրին մէջ գլխաւոր գիծին արեւմտեան կողմը գտնուող Պօէրները, անգլիական զօրագունդերէն հեռուն մնալու համամտութիւն մը ունին և աւելի դէպ ի հիւսիս կը քաշուին։ Գլխաւոր խումբը Բալվինիայի հիւսիսային արեւելեան կողմը կը գտնուի և ուրիշ մըն ալ Քէնուլլենմ չրջակայքը։ Վերջապէս Բէրէքս հրամանատարը, Շերէգոր յաջորդը, Սեէչի հիւսիսային կողմը կը գտնուի երկու հարիւր հոգիով։

Սթանտէրթըն. — Պոթա զօրավարը Էրմէլօյի հիւսիսային կողմն է՝ նոր հասած Վրիհէտի չրջակայքերէն։

Պրիւսէլ. — Տեղական Սուար թերթը Ամսթէրտամի իր թղթակցին մէկ հեռագիրը կը հրատարակէ՝ ծանուցանող թէ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը լուր առեր է որ Անգլիացիները ծանր պարտութիւն մը կրեր են Պօէրներուն կողմէ։ Բրիտանական նախարարութիւնը մինչեւ հիմա կ'ջեր է գաղտնի պահել այդ իրողութիւնը և չի գիտեր թէ ի՛նչպէս հրատարակել զայն։ Սուարի թղթակիցը կը յարէ թէ այդ լուրը հաղորդողը Պ. Չէմպըրլէնի շատ մօտը գտնուող անձ մըն է։

Լոնտոն. — Քէյփթաունէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ երեսուն վագոններէ բաղկացած անգլիական փոխադրախումբ մը, Բոխ տեղակալին հրամանատարութեանը տակ, Պօէրներուն ձեռքը ինկեր է՝ Լէմպէրթսի և Քլէնօ երկու միջեւ։ Երկու ժամ տեւող կատաղի ճակատամարտէ մը ետքը, որու միջոցին անգլիական տեղակալը և ուրիշ Անգլիացիներ վիրաւորուեր են, փոխադրախումբը պարտաւորուեր է անձնատուր ըլլալ Պօէրներուն։

— Հարաւային Ափրիկէի մէջ [illegible] ու թոքախտի մասին քննութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը ներկայացուց։ Պատերազմական նախարարութիւնը որոշեց անոր օրինակները հաղորդել հարաւային Ափրիկէ գտնուող բարձրաստիճան սպաներուն. նաեւ հրահանգներ կը պատրաստուին զինուորներուն համար։

— Անգլիոյ կառավարութիւնը հրամաններ տուաւ Ուուլուիչի զինարանին, պահեստի մեծ քանակով ռազմամթերք պատրաստելու համար։ Գործաւորները արդէն քանի մը ժամ աւելի կ'աշխատէին. հիմա պէտք պիտի ըլլայ գործաւորներուն թիւը աւելցնել՝ նոր յանձնարարութիւնները կատարելու համար։ Կ'ըսուի թէ այդ գործաւորներուն համար ամէնէն քիչ երկու տարուան աշխատութիւն կայ. Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք իր նախորդներէն աւելի կը պնդէ ռազմամթերքներու պահեստի կարեւոր պաշար մը ունենալու համար։ Աւելորդ չէ ըսել թէ Հնդկաստանի պէտք ունեցած ռազմամթերքները քիչ առաջէն հոն պիտի շինուին, որով Ուուլուիչի զինարանին դիմելու հարկին մէջ պիտի չգտնուի։ Կարճ ժամանակի մը մէջ՝ Անգլիա ուզածին չափ ռազմամթերքներ տրամադրելի պիտի ունենայ։ Կարելի է նաեւ ենթադրել թէ Ուուլուիչի զինարանին այդ արտասովոր գործունէութիւնը աւելի պարզ ու աւելի անմիջական պատճառ մը ունի, այն է թէ հարաւային Ափրիկէ շատ բան կը սպառէ ու պիտի սպառէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ուսանողները. — Վաննովսկի զօրավարին մէկ որոշումը. — Պատուիրակներու անուանումը. — Խարքովի դէպքերը։

Բեդերսպուրկ, 8 դեկտ. — Ռուսիոյ կրթական նախարար Վաննովսքի զօրավարը իր բարեացակամութեան մէկ նոր ապացոյցը տուաւ կարգադրութիւն մը ընելով Ռուսիոյ ուսանողներուն մէկ գլխաւոր բողոքին համար։ Մինչեւ հիմա կանոնաւոր միջոց մը չկար, որով ուսանողները կարենային իրենց խնդիրները մատուցանել իշխանութեանց։ Գումարումներ կ'ընէին, բայց ատոնք օրինաւոր հանգամանք չունէին և շատ անգամ անհաճոյ արդիւնքներ կ'ունենային մասնակցողներուն համար։ Արդ, Վաննովսքի զօրավարը արտօնեց ուսանողները ընտրել ներկայացուցիչներ՝ որոնք պիտի կրնան անոնց անունով խօսիլ համալսարանական գործերու վրայ։ Համալսարանական դասընթաց ճիւղերը կ'ընտրեն իրենց ներկայացուցիչները։ Այդ կազմակերպութիւնը փորձ մըն է. եթէ յաջողի պիտի պահուի, և եթէ չյաջողի, պիտի ջնջուի։

— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ կրթական նախարարութեան մէկ պաշտօնագիրը՝ ծանուցանող թէ Խարքովի անասնաբուժական վարժարանին առաջին տարուան բոլոր ուսանողները արտաքսուած են՝ քիմիագիտութեան ուսուցիչին դէմ անպատշաճ ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալնուն համար։ Նոյեմ. 28ին այդ ուսանողները պահանջած էին նոյն ուսուցիչին հրաժարիլ իր պաշտօնէն, վասն զի անոնց մէջէն մէկ կը դասախօսէր և թէ բացատրութիւնները աղօտ էին։ Համալսարանին ուսուցիչները հաստատեցին թէ այդ մեղադրանքը անհիմն է։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

«Բոբոլոյի» մէկ յօդուածը. — Երկու երկիրներուն համաձայնութիւնը Միջերկրականի մէջ։

Հռոմ, 7 դեկտ. — Բոբոլօ խմբագրականի մը մէջ ֆրանքօ-իտալական համաձայնութեան մը վրայ խօսելով, սա խորհրդածութիւնները կ'ընէ՝ որոնք ուշադրութեան առնուած են դիւանագիտական շրջանակներու մէջ։

«Դիւրին է ըմբռնել այն կարեւորութիւնը որ մեր ազգին համար կրնայ ունենալ կատարեալ համաձայնութիւն մը բացորոշապէս սահմանող Ֆրանսայի ու Իտալիոյ փոխադարձ դիրքերը Միջերկրականի մէջ։ Երկու ազգերուն յարաբերութիւնները Միջերկրականի մէջ միշտ գլխաւոր կէտերէն մէկը եղած են Իտալիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ։ Եթէ համաձայնութիւնները ենթադրուածները են, անշուշտ մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ընեն Իտալիոյ քաղաքականութեան և անկախութեան ապագային վրայ։ Ասկէ պէտք չէ հետեւցնել թէ Իտալիա պէտք է փոխէ Եռապետութեան մէջ իր հիմնական ուղղութեան հիմը։ Ֆրանսական ու իտալական դիւանագէտները ու պետական մարդիկը, որոնց կը պարտինք յարաբերութեանց բարւոքումը երկու երկիրներուն՝ անհատական ընդարձակ շահերու նոյնութեամբ իրարու կապուած, միշտ խոստովանած են թէ բարեկամական նախկին յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար հարկ չկայ եռապետութեան մէջ իրենց կացութեան առանցքը։ Եթէ դրական կերպով հաստատուի այն պարագան թէ՝ Միջերկրականի մէջ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ յարաբերութիւնները երկու կողմին գոհութիւն պատճառելու եղանակով վերահաստատուած են՝ որ և է երկդիմութեան առիթ չտալու ձեւով, այն ատեն երկու երկիրներուն յարաբերութեանց վրայ բարերար ազդեցութիւն մը պիտի ընեն՝ երկու կողմին փոխադարձ բարգաւաճմանը համար։

ԱՆԹԻԼԵԱՆՆԵՐԸ

Տանիմարքայի ստացուածները. — Բանակցութիւններ Ուաշինկթընի եւ Քոբէնհակի միջեւ. — Վերջնական որոշում չկայ։

Քոբէնհակ 8 դեկտ. — (Թայմզի հեռագիր). — Արդի նախարարութեան կազմութենէն ի վեր, անցեալ յուլիսին, հաստատուած կը նկատուէր թէ Անթիլեանց մէջ Տանիմարքայի ունեցած երեք կղզիները՝ Սէն Թոմաս, Սէն-Քրուա և Սէն-Ժան Մ. Նահանգաց պիտի ծախուին քանի մը տարուան բանակցութիւններէ ետքը։ Յաճախ ուշադրութիւն հրաւիրած էր Քոբէնհակի վաճառականներուն ու սեղանաւորներուն մէկ մասին և նոյն իսկ այդ կղզիներու քանի մը բնակիչներու կողմէ եղած բողոքներուն վրայ։ Կ'ըսուէր թէ Խորհրդարանին մէջ մեծամասնութիւն մը կայ որ նպաստաւոր է վաճառման, չորս միլիոն տոլարի փոխարէն։ Ուաշինկթընէն առնուած վերջին հեռագիրներու նայելով, երկու կառավարութիւններուն միջեւ կատարուած բանակցութիւնները քիչ առաջէն պիտի աւարտին, բայց իմ առած տեղեկութիւններուս նայելով, գործը դեռ վերջնական կերպով կարգադրուած չէ։ Այդ կղզիները երեսուներեք միլիոն բնակիչ ունին, որոնց մեծ մասը սեւամորթ են։ Տնտեսական կացութիւնը գէշ է շաքարի գինը ինկած ըլլալուն համար, բայց Սէն-Թոմաս լաւ նաւահանգիստ մը ունի, որով Մ. Նահանգաց համար ռազմագիտական ու տնտեսական արժէք մը ունի։ Քանի տարիներ Տանիմարքա պարտաւորուեցաւ նպաստներ յատկացնել այդ կղզիներուն։ Նշանակալից է այն պարագան թէ Մ. Նահանգները 1867ին այն առաջարկը մը տուին այդ կղզիներէն ամէնէն երկու փոքրերուն, որ հիմա ամբողջին համար տրուածէն շատ վեր էր։ Տանիմարքայի մէջ վաճառման հակառակորդ կուսակցութիւնը դիտել կու տայ թէ երկրին ելմտական կացութիւնը լաւ է և թէ խոհեմութիւն չէ Անթիլեանց լաւագոյն մասը ծախել այն միջոցին՝ երբ երկու ովկիանոսները իրարու կցող ջրանցքը պիտի շինուի։ Ծրագիրներ շինուեցան Պոլթիկէն մինչեւ կեդրոնական Ամերիկա շոգենաւային երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար, բայց Տանիմարքայի ժողովուրդին և երեսփոխաններուն մեծամասնութիւնը երկրագործական շահերուն միայն հոգածու է, և որ և է պատճառ չունի նոյն կղզիներու վաճառման ընդդիմանալու։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Նոր էմիր. — Փայլուն ապագայ մը. — Նոր կազմակերպութիւններ. — Ընդհանուր հրամանատարը։

Լոնտոն, 8 դեկտ. — Քապուլէն առնուած վերջին լուրերու նայելով, Աֆղանիստանի էմիր Հապիպուլլահ խան նոր օրէնքներ կը պատրաստէ և վարչական կազմակերպութիւններ կ'ընէ։ Այդ կերպով քիչ տարուան մէջ Աֆղանիստանի մէջ կացութիւնը այնքան պիտի բարւոքի և երկիրը այնքան պիտի բարգաւաճի որ մինչեւ Հապիպուլլահ խանի գահակալութեան օրը հոն բնակողները հազիւ պիտի կրնան ճանչնալ։ Ժողովուրդին վրայ ծանր ճնշող քանի մը օրէնքներ ջնջուեցան։ Քաղաքին համար կառավարիչ մը անուանուեցաւ, նաեւ Թաղապետական Խորհուրդ մը հաստատուեցաւ՝ նախագահ հովով մը։ Դատարան մը հաստատուեցաւ՝ զոր կը կազմեն ժողովրդեան զանազան դասակարգերէն ներկայացուցիչներ։ Հանրային բարեկարգութեան համար ալ ուրիշ կարգ մը միջոցներ ձեռք առնուեցան։ Անգլիական թերթ մը թղթակիցը այս լուրերը հաղորդելով կ'ըսէ. — «Այդ երկրին համար շատ լաւ է ունենալ վեհապետ մը որ կ'ուզէ արդարութիւնը ամէնուն համար հաւասարապէս գործադրել. նաեւ ամէն բան կ'ընէ իր ժողովուրդին զարգացմանը ու երջանկութեանը համար։ Այդ է նոր էմիրին մտադրութիւնը և արդէն իսկ կ'ապացուցանէ թէ կարող է զայն իրականացնել։»

— Հնդկաստանի վերջին թղթաբերին բերած մէկ լուրին նայելով, Աֆղանիստանի բանակին ընդհանուր հրամանատարը մեռեր է։ Լաւ պատերազմիկ ըլլալով բազմաթիւ ճակատամարտներու մասնակցած է, մինչեւ հիմա իր իսկ ձեռքով հարիւր երեսունը չորս գլուխներ կտրեր է պատերազմի դաշտին վրայ։ Անգլիացի ուղեւոր մը որ անոր հետ յարաբերութիւն ունեցած է, կ'ըսէ թէ անոր ի՛նչ ըլլալը սահմանելու համար բաւական է յիշել Ապտիւրրահման խանի սա խօսքը. — «Իր սիրտը հաւատարիմ է, բայց ուղեղները՝ ոչ։»

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՓՐԻԿԷ

Արշաւանք մը. — Ֆրանսացիները անգլիական ստացուածքի մէջ. — Կունայի ցեղապետը։

Լոնտոն, 7 դեկտ. — Բէլ Մէլ Կազէթ մասնաւոր թղթակցէ մը լուր առած է թէ ֆրանսական զինուորներ Կունայի (Նիկէրիա) վրայ յարձակեր են։ Անգլիական թերթը այդ տեղը կը նկատէ Անգլիոյ ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Այդ դէպքը պատահեր է նոյեմբերի սկիզբները։ Ֆրանսացիները ամիս մը քաղաքին մէջ բնակեր են, և այդ միջոցին Կունայի ցեղապետին տեղ ուրիշ մը պաշտօնի կոչեր են։ Ֆրանսացիները նոյն տեղը երթալու և անկէ վերադառնալու համար գերմանական սահմանագծէն անցեր են։ Բէլ Մէլ Կազէթ կը պահանջէ որ Անգլիա ու Գերմանիա միանան՝ գոհացում պահանջելու համար Ֆրանսայէն։

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ

Անգլիոյ գաղթային նախարարին տեղեկագիրը. — Բարգաւաճ կացութիւն։

Լոնտոն, 7 դեկտ. — Անգլիոյ գաղթային նախարարութիւնը հրատարակեց իր տարեկան տեղեկագիրը Հոնկ-Քոնկի վրայ։ Գաղթավայրին ելմտական կացութիւնը խիստ գոհացուցիչ է։ 1895ին 486,144 տոլարի պաս մը կար, մինչդեռ 1900ին 574,140 տոլար աւելցան հասոյթները։ Վերջին մարդահամարէն հասկցուեցաւ որ ժողովուրդին թիւն է 283,975 առանց հաշուելու պահակազօրքերը և նաւային կայանին նաւաստիները 13,238 ոգի։ Ժողովուրդին խտութիւնը մեծ հոգ կը պատճառէ բնակիչներուն։

ՄԵՆԱՄԱՐՏԻ ԴԷՄ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ. — Հրաւէր հանրութեան. — Հանրագրութիւն մը։

Վիէննա, 8 դեկտ. — Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ մենամարտը կը դատապարտուի. օրուան մեծ դէպքը ասիկա է։ Ինսպրուկի (Գերմանիա) մենամարտին վերաբերեալ դէպքերը և Վիէննայի մէջ վերջերս կատարուած մենամարտ մը, որուն հետեւանքով երիտասարդ սպայ մը մեռաւ, անշուշտ փութացուցին մենամարտի դէմ եղած շարժումը։ Երէկ, վիէննական լրագիրները, ժողովուրդին ուղղուած հրաւէր մը հրատարակեցին, պահանջելով որ պէտք եղած կարեւորութիւնը տայ այդ խնդրին։ Այդ հրաւէրը ստորագրած են երեք հարիւր անուններ որոնց մէջ կան ազնուականներ, նախկին նախարարներ ու դիւանագէտներ, ծերակուտականներ, նահանգային Խորհուրդներու գրեթէ բոլոր անդամները և բազմաթիւ երեսփոխաններ։ Այդ ցանկը կը ներկայացնէ Աւստրիոյ ընկերական բոլոր դասակարգերը. կան նաեւ Գերմաններ, Չեխեր, Լեհեր, Իտալացիներ, Խրուաթներ և Սլավներ. միանգամայն ազատականներ, արմատականներ և ամէն տեսակ պահպանողականներ։ Հունգարիոյ մէջ ալ միեւնոյն շարժումը կը տիրէ։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Լեհ ծնողներու աղերսագիրը. — Բողոքի գումարում մը. — Տրէզտայի Խնայողական Սնտուկին սնանկութիւնը։

Պէրլինի բնակող հարիւր քանի լեհ ընտանիքներու հայրեր աղերսագիր մը մատուցեր են մոնսենեօր Նէօպլիէրի, խնդրելով որ իրենց տղոց տրուած կրօնական ուսուցումը լեհ լեզուով կատարուի։ Մոնսենեօրը պատասխաներ է թէ պէտք է քննութիւն բանալ, հասկնալու համար թէ Պէրլինի գերմանական վարժարաններուն մէջ ուսանող լեհ տղաք բաւական գերմաներէն չե՞ն գիտեր, որպէս զի հարկ ըլլայ իրենց լեզուով կրօնի ուսուցումը աւանդել։ Այս պատասխանը մեծապէս դժգոհ ձգեր է Պէրլինի Լեհերը, որոնք գումարում մը ընելով բողոքեր են. նաեւ որոշում տուեր են որ մոնսենեօրը պարտի հաւանիլ լեհ ծնողքներուն յայտնած իղձերուն։

— Տրէզտայի Խնայողական Սնտուկը սնանկացած է։ Բազմաթիւ բողոքներ մատուցեցան դատարանին։ Դրամական առնողներ յանձնողներուն աւելի մեծ շահ մը ընծայելու համար, Սնտուկին վարչութիւնը կործանարար գործառնութեանց ձեռք զարկած էր։ Գինք կորսած անշարժ կալուածներու և գետիններու վրայ փոխառութիւններ ըրած էր։ Քանի մը դրամատուններ փորձեցին արգիլել այս նոր աղէտը, որ Սնտուկի անկումէն քանի մը շաբաթ առաջ 7000ի չափ վաճառականներ ու հասարակներ կը հարուածէ։ Բայց անկարելի է առաջքը առնել Սնտուկին սնանկութեան, որուն դրամագլուխը բոլորովին փճացած է։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ ԱՐՔՈՒՆԻՔԸ

Կէս պաշտօնական զեկոյց մը. — Վիլհէլմինա թագուհիին մասնաւոր քարտուղարին յայտարարութիւնը. — Հանրի իշխանին ճամբորդութիւնը։

Հոլանտական լրագիր մը կէս-պաշտօնական հետեւեալ զեկոյցը ստացած է Լա Հէյէն. — «Նկատելով որ վերջերս օտար լրագիրներու մէջ կարգ մը բացարձակապէս սխալ լուրեր կը հրատարակուին Հոլանտայի թագուհիին ու իշխանին նկատմամբ, կու գանք բոլորովին ստոյգ աղբիւրէ հերքել յիշեալ տեղեկութիւնները և յայտարարել թէ անհիմն են անոնք։» Միւս կողմէ կարգ մը անգլիական լրագիրներ Վիլհէլմինա թագուհիին մասնաւոր քարտուղարին այս յայտարարութիւնը կը հրատարակեն. — «Օտար մամուլին մէջ հրատարակուած լուրերը այնքան սխալ են որ հոլանտական լրագիրները երբեք կարեւորութիւն չեն ընծայած անոնց։ Զիս հասկնար թէ օտար լրագիրները ի՛նչպէս կ'ընդունին նմանօրինակ լուրեր և ի՛նչպէս կը դարբնուին այդ ստերը։» Թագուհին բոլորովին առողջացած է և պտոյտներ կը կատարէ։ Կ'ըսուի թէ Հանրի իշխանը երկար ուղեւորութիւն մը պիտի ընէ հոլանտական գաղթավայրերուն մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ

Սէնտիքաներու նոր քաղաքականութիւնը. — Թայմզի նամակագիրները. — Սաստիկ փոթորիկ մը։

Ատեն մը ի վեր՝ Թայմզ յօդուածներու շարք մը կը հրատարակէ ապացուցանող թէ սէնտիքաներու քաղաքականութիւնն է կարելի եղածին չափ նուազեցնել իւրաքանչիւր գործաւորի աշխատութեան չափը, որպէս զի աւելի շատ թւով մարդոց աշխատութիւն տրուի։ Այս յօդուածները խոր տպաւորութիւն մը առաջ բերին։ Ոմանք կը կարծեն թէ անիկա դարձ մըն է դէպի ճնշման քաղաքականութիւնը, ընդդէմ սէնտիքաներու, որոնք 1875էն ի վեր կը տիրեն։ Ուրիշներ ասոր մէջ ո՛չ քաղաքական և ո՛չ ալ կուսակցական ձգտումներ կը տեսնեն, այլ սա է թէ սէնտիքաները պատասխանատու են այն ճարտարարուեստական տագնապին, որուն մէջ կը տապալի երկիրը։ Հետեւաբար, պէտք է քիչ մը չափաւորել այդ սէնտիքաներու ամենակարող զօրութիւնը։ Պ. Սիտնէյ Ուէպ և տիկին Պէթթրիս Ուէպ, սէնտիքաներու պատմութեան տեղեակ երկու անձեր, երկար նամակ մը ուղղած են Թայմզի. Ատոնք կը բողոքեն այն ձգտումին դէմ, զոր մամուլը կը յայտնէ ընդդէմ սէնտիքաներու մղած պայքարին մէջ։ Աշխատութեան արուեստական սահմանափակման ջերմ կուսակից են։ Թայմզ նամակագիրներուն համակարծիք չէ, առարկելով թէ անոնք սէնտիքաներու դերը կը պաշտպանեն, առանց նկատի առնելու ազգային շահուն անհրաժեշտ սկզբունքը։

— Ահաւոր փոթորիկ մը, անցեալ կիրակի օր, ծանր աղէտներ պատճառեր է Մանշի և Ատլանտեան ծովեզերքներուն վրայ։ Ֆրանսական Մինաս նաւը որ Նանթէն Իզուիք հասած էր հարիւր օրուան ճամբորդութենէ մը յետոյ, Քօրնուայի ծովեզերքին վրայ ընկղմեր է։ Նաւուն տասնըհինգ նաւաստիները ազատուեր են։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԵՐԸ

Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցը. — Կէսպաշտօնական յայտարարութիւն մը. — Ռուսիոյ ընթացքը հանդէպ մաքսային սակացոյցին։

Այն պահուն իսկ, երբ ա՛լ ստոյգ կը նկատուի թէ գերման Խորհրդարանը մաքսային սակացոյցներուն ծրագիրը պիտի քուէարկէ, եթէ նոյն իսկ հողագործականները իրենց պահանջումներէն ետ կենան օտար արմտիքներու մաքսերը բարձրացնելու մասին, Ռուս մամուլը չի ծածկեր ռուսական կառավարութեան բռնելիք դիրքը։ Վիքթօր Ֆինանզով այս առթիւ յօդուած մը կը հրատարակէ, որ կէս-պաշտօնական աղբիւրէ ներշնչուած ըլլալ կը թուի։ «Ամէն կառավարութիւն, կ'ըսէ այդ լրագիրը, կրնայ անկախաբար, կարգ մը միջոցներ ձեռք առնել, իր ժողովրդեան տնտեսական պէտքերուն համաձայն. սակայն չի կրնար պատճառ մը ըլլալ որ ուրիշ մէկը իր տան մէջ թշնամական քայլ մը առնէ ընդդէմ օտար երկիրներու։ Առեւտրական դաշնագիրները այն տեսակէտով նպաստաւոր են որ կառավարութիւնները ամէն ջանք կը թափեն այնպիսի կարգադրութեան եղանակի մը յանգելու համար, որով կարելի ըլլայ հաշտեցնել երկու երկիրներուն շահերը և տնտեսական պայքարէ մը խուսափիլ։ Գալով Գերմանիոյ և Ռուսիոյ առեւտրական յարաբերութեանց, երկու միջոց կը ներկայանան զանոնք սահմանելու համար։ Առաջինն՝ հիմնական մաքսերուն պահպանումը, ուստի և առեւտրական արդի դաշնագրին երկարաձգումը նախապէս որոշուած ժամանակի մը համար։ Երկրորդ, ուրիշ մաքսերու հաստատում, որոնց համար, իւրաքանչիւր պետութիւն իբր խարիսխ պիտի ընդունի իր սեփական շահը ու պահանջը։ Ռուսիա, ի հարկէ այս վերջին ճամբուն պիտի հետեւի, եթէ մաքսային սակացոյցը ընդունուի գերման Խորհրդարանին կողմէ։ Ռուսիա, 1894ին, մեծապէս իջեցուցած է իր մաքսային սակացոյցը, ի նպաստ Գերմանիոյ, որովհետեւ այս վերջինը համարժէք առաւելութիւններ կ'ընծայէր Ռուսիոյ երկրագործական արդիւնաբերութեանց։ Եթէ Գերմանիա բարձրացնէ հողագործական արտադրութեանց մաքսերը, Ռուսիա ալ պիտի բարձրացնէ ճարտարարուեստական արտադրութեանց վրայ տրուած մաքսերը, որոնք նոյն իսկ 1891ին սահմանուածները պիտի անցնին։ Ասիկա ըլլալէ յետոյ, երկու երկիրներուն մէջ կնքուելիք առեւտրական դաշնագիրը իւրաքանչիւրին պիտի կրնայ ապահովել ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին պայմանները։»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Արտաքինի գաւառական գործակալի օգնական անուանուեցաւ Ամասիոյ ոստիկաններէն Զուլֆիքարեան Սարիմ էֆ.։

— Պալայի աստիճան տրուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականի օգնական Ալի Իհսան պէյի և պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամներէն Նուրի ու Րէճէպ պէյերու։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին առաջին ատենադպիր օգնական Սիւլէյման Ֆուատ պէյի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Մաարիֆ սամ. դիւանատան առաջին քարտուղար Ահմէտ Րէշիտ և երկրորդ քարտուղար Իհսան պէյերու։

— Խարբերդի նահանգին Գըզըլքիլիսէի նահիէ անուանուեցաւ Պոր գաւառակին նախորդ նահիէ Մէհմէտ էֆ.։

— Միրլիվալութեան աստիճան տրուեցաւ կայս. թիկնապահ գնդապետ Ֆէհիմ պէյի, Մեծ-Եպարքոսին թիկնապահ գնդապետ Մուզաֆֆէր պէյի, որ զինուորական քննիչ յանձնաժողովին անդամ անուանուեցաւ, և գերմանացի գնդապետ Ֆիլլիզէր պէյի։

— Ակնավուտ Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Րէշիտ պէյի։ Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ կայս. անձնական Գանձուն խորհրդական ու հաշուակալ Խալիս էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Մեճիտիէ՝ կայս. պալատան բժիշկներէն զինուորական վարժարանին առողջապահութեան ուսուցիչ գնդապետ Եուսուֆ պէյի։

— Իֆթիխարի շքանշան՝ Հայաթ Փաշայի հիւանդանոցին դեղագործներէն Միհրան էֆ.ի։

ՌԱՄԱԶԱՆ. — Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ-Իւլ-Իսլամը, բոլոր նախարարները, զինուորական ատեանաց յանձնաժողովին գեր-նախագահ Րաուֆ փաշա, մաքսային վերատեսուչ Նաղիֆ փաշա, Հաշուակալութեանց Ատեանին նախագահ Հասան Ֆեհմի փաշա, Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Թէւֆիք փաշա, եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիք փաշա, Տէֆթէրխանէի վերատեսուչ Զիհնի փաշա, քաղաքապետ Րըտվան փաշա, զինուորական քննիչ յանձնաժողովին գեր-նախագահ Էտհէմ փաշա, գաղթականներու յանձնաժողովին առաջին անդամ Րիզա փաշա, կայս. անձնական պալատական միւշիր Շաքիր փաշա, տուրք. Նաֆիզ փաշա, անտառներու, հանքերու ու երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մելհամէ փաշա, Վեհ. Սուլթանին փեսաները, Շէյխ-Իւլ Իսլամի խորհրդական Հաճի Ապտիւլղատէր Րաշիտ էֆ. ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ պէյ, հեռագրական ու թղթատարական վերատեսուչ Հիւսէյին Հասիպ պէյ, Տպագրական Տեսուչ Հըֆզի պէյ և ուրիշ պաշտօնատարներ, երէկ իրիկուն, կայս. պալատ երթալով իֆթար ըրին։ Իֆթարէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ կայս. պալատան դահլիճը երթալ, ուր պահ մը կեցաւ և այս կատարուեցաւ թէրավիհի աղօթքը։ Ցասոյ. կայս. Իրատէի մը համաձայն, բոլոր նախարարները պատիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և Ռամազանի առթիւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելով, արժանացան կայս. մեծարանաց։ Թէրավիհի աղօթքէն ետքը նախարարներուն թէյ հրամցուեցաւ։

— Երէկ իրիկուն զինուորները սկսան իրենց հրամանատարներուն և սպաներուն հետ իֆթար ընել՝ կայս. պալատան մօտ յատկացուած շէնքին մէջ։ Ամենքն ալ դրամական պարգեւներ առացան։

— Ռամազանի առթիւ կրօնական ընթերցումներ կը կատարուին Վեհ. Սուլթանին ներկայութեամբը։

ՍԱՄՈՍԻ իշխանը ու ժողովը Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին կայս. պալատ։ Այդ առթիւ կայս. պալատան առաջին քարտուղարը Սամոսի իշխանին ու ժողովականներուն հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին բարձր գոհունակութիւնը։

ՀԻՃԱԶԻ կուսակալութեան կողմէ կայս. պալատ ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երեքշաբթի օրը Ճիտտէի մէջ մեծ հանդէսով կատարուեր է՝ մինչեւ Մեքքէ ու Մէտինէ երկարելիք հեռագրական թելերու հաստատութեան աշխատութեանց սկզբնաւորութիւնը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Սողոմոնի աղբիւրներէն մինչեւ Երուսաղէմ ջուր բերելու համար խողովակներու զետեղումը աւարտած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը առաջին անգամ ջուր հոսեր է ծորակներքէն։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղեր են վեհ. Սուլթանին համար։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ դեղագործներէ ոմանք չեն յարգեր օրէնքին այն տրամադրութիւնը որուն համաձայն դեղարաններու կողմէ յանձնարարուած դեղերու սրուակները պէտք է կնքուած ըլլան, սրուակներուն վրայ պիտակներ փակցուին, գործածելիք անձին անունը ու գործածութեան եղանակը նշանակուի, և ներքին գործածութեան յատուկ դեղերուն պիտակները սպիտակ ըլլան ու դուրսէն գործածուելիքներն ալ նարնջագոյն, ծանոյց ամէն կողմ որ պէտք է համակերպիլ օրէնքին այդ տրամադրութեան և թէ անսաստող դեղագործները խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուին։

ԵՓՐԱՏԻ ՎՐԱՅ ԿԱՄՈՒՐՋ.—Շէհրզոր գաւառին կեդրոնին մօտ անցնող Եփրատ գետին վրայ կամուրջ մը պիտի շինուի երկու հարիւր յիսուն մէթրէ աւելի երկայնութեամբ։ Ըլլալիք ծախքն է 510,000 ղրուշ, որուն հարիւր հազարը տեղական հանգանակութեամբ պիտի հոգացուի, իսկ մնացածը երկրագործական պանքային սնտուկէն փոխ պիտի առնուի, տարին 50,000 ղրուշի վճարմամբ հատուցանելու պայմանով։ Այդ կամուրջէն անցուդարձէն գանձուելիք դրամով տարեկան հարիւր հազար ղրուշ պիտի գոյանայ։

ՄԷՐՍԻՆԻ կառավարական պաշտօնատունին շէնքը 2500 ոսկիի ծախքով պիտի վերաշինուի։ Այդ գումարը տեղւոյն թաղապետական հասոյթներէն պիտի տրուի։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԳԻԾ.—Ինչպէս արդէն ծանուցինք, պետական Խորհուրդը յարմար դատեց կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայի տալ Սկիւտար Գատըգիւղի թրամուէյի գիծին մենաշնորհը։ Այդ միջոցով պատրաստուած տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Մեծ Եպարքոսին։ Տրամուէյը սա գիծերը կը պարունակէ.—Գատըգէօյէն՝ Մոտա ու Գուլամըշ, Սկիւտարէն՝ Նաւդ Գույուսու ու Չամլըճա և Պաղլար Պաշէն՝ Թօփաանէլիօղլու, Գըզգուլէ ու Ալէմտաղ։ Նոյն տեղերու ժողովուրդը անհամբերութեամբ կը սպասէ այդ օգտակար ծրագրին գործադրութեանը։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա և կայս. պալատան երկրորդ քարտուղար Իզզէթ պէյ, երէկ օրը, այցելութիւն տուին հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ էֆէնտիին։

ՇՈՒԷՏԱԿԱՆ դեսպան Սթէներ կոմսը, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեց Արեւելեան ճեպընթացով։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէնը ու Լէոր Լանկ, երէկ գիշեր, մեծ հացկերոյթ մը ու պարահանդէս մը տուին։

—Օսմ. Պանքայի Գոնեայի ճիւղին գեր-անօրէն Պ. Նոյլէ, վերջերս, Նիյտէ գացեր է տեղւոյն առեւտրական պայմանները ուսումնասիրելու։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ-ԳՈՆԵԱՅԻ երկաթուղիի գիծին Իւրգիւպ-Քըրշէհիր քիլօմէթրի հասոյթը 4,030 ֆր.ի հասաւ հոկտեմբերի վերջը։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Լուքսորէն կը գրեն թէ Ասէն փիս փարաւոնին մոմիան գողցուեր է սա դամբաններուն մէջ.— Տասներեք զինեալ չարագործներ յարձակեր են՝ մոմիային գտնուած գետնադամբանին պահապաններուն վրայ։ Գողերէն մէկը դրան առջեւ սպասեր են՝ մահ սպառնալով երեք պահապաններուն, եթէ ձայն հանեն։ Միւս եօթը գողերը ներս մտեր են դուռները խորտակելով և յափշտակեր են բոլոր գոհարեղէնները ու թանկագին առարկաները։

—Պարոն տը Ռոչիլտ անցեալները Բոր Սայիտ հասեր է Փրանսական Ասիա շոգենաւով։

—Զորս հինգ տարիէ ի վեր բազմաթիւ Ընկերութիւններ եգիպտական կառավարութենէն մենաշնորհ կը խնդրեն՝ Կարմիր Ծովին եզերքները զմրուխտի և ուրիշ թանկագին քարերու խուզարկութիւն կատարելու համար։ Անգլիական Ընկերութիւն մը թէև մենաշնորհ ստացած է, սակայն կատարելապէս համաձայն չէ եգիպտական կառավարութեան հետ, և իր գործերն ալ այնքան չեն յառաջանար։ Այդ կողմերու աղքատ բնիկները որոնք թանկագին քարեր կը խուզարկեն և զանոնք աժան կը ծախեն միջնորդներու, բողոքելով կ'ընդդիմանան նոյն Ընկերութեան ներկայացուցիչներուն։ Խտիւ Աբպաս փաշա, կ'ըսուի թէ, իր անձնական գանձուն անունով այդ տեղերու մենաշնորհը պիտի ուզէ։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ ամբողջ նահանգին մէջ տեղացած յորդահոս անձրեւները մեծ ուրախութիւն պատճառած է երկրագործ ժողովուրդին։ Վարուցանը անցեալ տարուընէ աւելի է և կանոնաւոր կերպով առաջ կը տարուի։ Ժողովուրդը հետզհետէ կ'ընտելանայ երկրագործական նոր մեքենաներու և գործիքներու։ Կը յուսացուի որ հունձքերը արդիւնաւոր կերպով առատ ըլլան, եթէ օդերը նպաստաւոր ընթանան։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.— Հանրային Պարտքի վարչութիւնը Իտալիայէն երկու սնտուկներ բերել տուաւ շերամի հունտերը ձմեռ ատեն պահելու համար։ Այդ սնտուկներուն մէկը Պիլէճիկ ու միւսը Պրուսա զրկուեցաւ։ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին տնօրէն Թորգոմեան էֆ. այդ սնտուկին գործածութեան եղանակը բացատրեց Պրուսայի շերամաբոյծներուն։

ԼՈՆՏՈՆԻ մէջ համաժողով մը պիտի գումարուի՝ հեռագրական գործակալութեանց կողմէ քաշուած հեռագիրներու վարձքը զեղչելու մասին։ Օսմ. կառավարութիւնը հրաւիրուեցաւ ներկայացուցիչ մը ղրկել այդ համաժողովին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ կուսակալութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, երեք հազար ղրուշի ճամբու ծախքով պաշտօնեայ մը ղրկեց Պոլվատին գաւառակը, տեղւոյն գայմագամին, Նաիպին ու միւֆթիին դէմ եղած բողոքները քննելու համար։

ՊՈԼՈՒԷՆ (Գասթէմունի) կիրակի օրուան թուականով կը գրեն թէ չորս հինգ օրէ ի վեր ցուրտ կ'ընէ և սաստիկ ձիւն տեղացած է։ Ջերմաչափը զերոյէն վար 12 աստիճան ցոյց կուտայ։ Գասթէմունիի նահանգին մէջ երեք հոգի սառեր են ցուրտին սաստկութենէն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին կեդրոնական բանտը պիտի նորոգուի՝ 36,300 ղրուշի ծախքով։

ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Քարըն գետակին յորդելէն առաջ եկած վնասը երկու հազար ոսկի կը հաշուուի։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ Սան Ֆրանչիսքօ զրահաւորը մօտերս Իզմիրի նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։

ԻՏԱԼԻՈՅ Մարկերիթա մայր թագուհին Եգիպտոս պիտի երթայ, ձմեռը հոն անցընելու համար։ Մարկերիթա թագուհին երկու ամիս Եգիպտոս մնալէ ետքը, Նեղոսի վրայ ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ մինչեւ առաջին Ջրվէժը։ Իտալիոյ շոգենաւային Ընկերութիւնը գեղեցիկ շոգենաւ մը յատկացուցած է։

ՄԱՆՏԱ-ԲՈՍԹՆԵՐԸ.—Հեռագրական վերատեսչութիւնը երեք պաշտօնեաներ պիտի ղրկէ ելմտական նախարարութեան պաշտօնատունը, Եւրոպայի հետ փոխանակուելիք Մանտա բոսթերու պարունակած ղանազան տեսակ օտար դրամներու մասին ընդհանուր սակացոյցի մը պատրաստութեան համար հարկ եղած բացատրութիւնները տալու։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ նկատողութեան առաւ Խալիտ էֆ.ի և Պ. Ջիմպոյի մատուցած ծրագիրը՝ 250,000 ոսկի դրամագլուխով առեւտրական ու արհեստագործական Ընկերութիւն մը կազմելու համար։ Աղերսարկուները երեսուն տարուան մենաշնորհ խնդրած են։

ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ վարժարանին տեսչութիւնը ծանոյց ուսանողներուն թէ այս տարուան ընդհանուր քննութիւններէն ետքը պիտի գործադրուի այն որոշումը, որուն համաձայն թուրքերէնի մէջ յաջող քննութիւն չտուողները պիտի չկրնան փրանսերէնի մէջ կարգ փոխել։

ՄԵԾ ՊԱՐԳԵՒԸ.—Սապահ կը ծանուցանէ թէ երկաթուղիի վիճակահանութեան առաջին պարգեւը՝ վեց հարիւր հազար ֆր. շահողն է Պրուսայի մէջ մետաքսի վաճառական Պիլէճիքլի Նազմի էֆ.ի փեսան՝ Իպրահիմ էֆ.։ Շահող պարտաթուղթը, որուն կ'երեւայ թէ բաղդը ծախուած էր, Օսմ. Պանքային տեղւոյն ճիւղը պահուած ըլլալով, անօրէն Պ. Սքոնցիտոն այդ բաղդաւոր մարդը հրաւիրեր և հաղորդեր է անոր նոյն լուրը։ Պ. Սքոնցիտոն մինչեւ հիմա երկու անգամ 600,000 ֆր.ի պարգեւ վճարեր է իր ձեռքով։ Իպրահիմ էֆ.ն այդ գումարը դարձեալ պանքային յանձնելով, փոխարէն չեք մը առեր է։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԳ. — Էտիրնէի մէջ երեք Իտալացիներ ձերբակալուեցան, որոնց վրայէն գտնուեր են մէճիտիէի կեղծ քառորդներ և երկուքնոցներ։

ԱՏԱՆԱՅԻ կուսակալութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, գրեց ձեռնհաս պաշտօնատունին՝ արտօնութիւն տալ դատաւոր ենթարկելու նահանգին կրթական տնօրէն Վէհպի էֆ.ն՝ մարդ ծեծած ըլլալուն համար։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Կիքա, որուն Բարիզ երթալը ծանուցուեցաւ, իր որդւոյն ամուսնութեանը ներկայ գտնուելու համար է։

ԲԱՒԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉ.—Ծանուցուեցաւ որ հելլենական կառավարութիւնը որոշած է գնել հանգուցեալ Բաւլի Սթէֆանովիչի սեպհական կալուածները՝ Թեսալիոյ մէջ։ Յունական լրագիրները կ'ըսեն թէ Հելլենական կառավարութիւնը այդ գնումը կատարելու համար ութուկէս միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը պիտի կնքէ։ Հանգուցեալին եղբօրը՝ Պ. Եանի Սթէֆանովիչի հետ գնման համար կատարուած բանակցութիւնները այս շաբթու կ'աւարտին։ Վերջնական պայմանագրութիւնը այն ատեն պիտի կնքուի, երբ կալուածներուն փոխարժէքը յանձնուի Անգլիոյ Պանքային։

ՄԻԼՔԻԷ վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներէն առաջին հանդիսացող Իսմայիլ Հագգը էֆ. կայս. Իրատէով ներքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ։ Իսկ շրջանաւարտներէն ուրիշներ ղանազան կուսակալութեանց հետեւորդ պաշտօնեայ կարգուեցան։

ԷՏԻՐՆԷԻ մէջ, կ'ըսէ Սապահ, անցեալ երեքշաբթի մահուամբ պատժուեր են երկու Հայեր ու երկու Պուլկարներ, որոնք տեղւոյն երեւելիներէն Մուսթաֆա պէյի տղան սպաննած ըլլալնուն համար մահուան դատապարտուած էին։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ նահանգին Եէնիճէ ու Աւրէթհիսար գաւառակներուն մէջ ապաստանող Բապատիմ անուն աւազակ մը սպաննուած գտնուեր է՝ պարկի մը մէջ դրուած՝ վտակի մը եզերքը։

ՈՒՆԳԱՐԱՆԻ կողմը, երէկ, Մալաքիա անուն կին մը իր տանը պատուհանէն ճերմակեղէն չորցուցած ատեն, տասնըչորս կանգուն բարձրութենէն փողոց ինկաւ և ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԿԱՌԱՊԱՆԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Վերջերս Շիշլիի մէջ մեռնող կառապան Վիչէնի մահուամբ անոր հարստութեան մեծ մասը Էվգաֆի պաշտօնատան կը պատկանէր։ Սակայն հանգուցեալին նախկին սպասաւորներէն՝ մէկը Սաքիտ Գողանճեան, որ այդ ժառանգական խնդրոյն մէջ կարեւոր դեր մը կը խաղայ այդ պարագան հաստատելով՝ գրգռեր է Վիչէնի այրի կինը որ միջոցներ ձեռք առնելով օրինաւոր ճանչցնէ այն զաւակները որոնք երբ չէին։ Եւ յիրաւի յաջողեցաւ համոզել Էվգաֆի և Մալիէի պաշտօնատուները։ Սակայն յանկարծ Գաղըգիւղ բնակող ապահովագրութեան պաշտօնեայ մը կինը՝ Տիկին Ֆօրթիւնէ մէջտեղ ելլելով յայտարարեց թէ հանգուցեալին կնոջ հետ ինքն է անոր հարստութեան օրինաւոր ժառանգորդը, և ըսաւ թէ այդ երկու տղաքը Վիչէնինը չէին։ Ծիւր իրեն հետ նոյն նպատակաւ դիմում ըրաւ նաև Սալմ Արսլան անուն անձ մը։ Սակայն Սաքիտ Գողանճեանի գործին չէր գար այս տեսակ կլորիկ պատառ մը ձեռքէն փախցնել։ Հետեւաբար, չյուսահատելով, սկսաւ նոր հնարքներ մտածել, և խորհելով որ եթէ Գաղըգիւղի ժառանգորդին գէժմին վրայ հանգուցեալին կինը դատարան կանչուի, իր վնասը բնաւորութեամբ ամէն բան երեւան պիտի հանէր, դարման մը գտնել որոշեց։ Նոյն միջոցին յանկարծ Վիչէնի կինն ալ մեռնելով Սաքիտ տղոց շուրջ մը առաւ, և անոր կնիքին շնորհիւ ձեռք անցուց կարգ մը թուղթերու, ինչպէս նաեւ ձեռք անցուց 500 ոսկի արժողութեամբ գոհարեղէններ և 900 ոսկիի պանքանոթներ։ Ապա, իբր խնամակալ յիշուած երկու զաւակներուն, Ղալաթիոյ մէջ Գըլըճ Ասքէրի դատարանին աջակցութեամբ ծախեց երկաթուղիի 105 պարտաթուղթեր և 600 ոսկիի գոհարեղէն, յայտարարելով որ այդ գումարով պիտի վճարէ հանգուցեալ կնոջ իր մահուան օրերուն մէջ ունեցած պարտքը, և նոյն իսկ կրցաւ գտնել այդ պարտքին վաւերականութիւնը հաստատող թուղթեր։ Կառապան Վիչէնի և կնոջը թողած անշարժ ստացուածքներուն 4ը իրենց կը վերաբերէին ուղղակի, 7ը ժառանգութիւն է ստացուած են և ուրիշ 5 ալ, որոնց արժէքը 16 17 հազար ոսկիի չափ է, վաքֆ են։ Աւելորդ է ըսել թէ անգամ մը որ այդ երկու զաւակներուն ապօրինաւորութիւնը հաստատուի, յիշեալ կալուածները Էվգաֆի պիտի անցնին։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Սիրքին նոր խումբը երէկ գիշեր փայլուն ներկայացում մը տուաւ Բերայի մէջ։ Շնորհիւ յայտագրին ճոխութեան ու այլազանութեան, ներկայացումը յաջողութիւն գտաւ և խիստ ծիծաղաշարժ կատակերգութեամբ մը վերջացաւ։ Ամէն իրիկուն ներկայացում ժամը 8ին։

Ազգային Լուրեր

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Տ. ԳԷՈՐԳ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԵՐԷՑԵԱՆ
ԸՆՏՐԵԱԼ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԿԻԼԻԿԻՈՅ

1901 Նոյեմբեր 29

32 ՔՈՒԷ ՍՏԱՑԱՒ

Այս առաւօտ, Ատանայէ քաշուած հեռագիրներ կ'աւետեն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական յաջող ընտրութիւնը, յանձին Տ. Գէորգ Սրբազան Երէցեանի, որուն Կաթողիկոսական ընտրելութենէ հրաժարման մասին զրոյցներ կը շրջէին այս օրեր։ Հակառակ ամէն կողմէ եղած գուշակութեանց, որով հաւանական ընտրելին կը նկատուէր Տ. Սահակ եպիսկոպոս Խապայեան, այսօր Կիլիկիոյ աթոռին Կաթողիկոս կ'ընտրուի Երուսաղէմի Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գէորգ Սրբազան Երէցեան, որ կարող, պարտաճանաչ, սիրուած ու յարգելի եկեղեցական մըն է։

Կաթողիկոսական ընտրութիւնը կատարուեր է հետեւեալ պարագաներուն մէջ.— Ընտրողական Ժողովի նախագահ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Խապայեան, Պոլսէն ստացուած հեռագիրներուն համաձայն, երէկ հրաւէր ուղղեր է Ընտրողական Ժողովի բոլոր անդամներուն, ներկայ գտնուելու համար Ընտրողական Ժողովի նիստին։ Որոշեալ ժամուն, երէկ, եկեղեցական ու աշխարհական անդամները հաւաքուեր են Աթոռոյն Մայր եկեղեցիին մէջ, որ այս առթիւ շքեղապէս զարդարուած, հանդիսաւոր ու պատկառելի երեւոյթ մը առած էր։ Նախ հեռագրին պարունակութիւնը հաղորդուեր է ժողովին, ապա հանգուցեալ Մկրտիչ կաթողիկոսին համար հոգեհանգիստ մը կատարուելէ յետոյ, ձեռնարկուած է քուէարկութեան։ Ներկայ ընտրողներուն 32 քուէովը

Տ. ԳԷՈՐԳ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԵՐԷՑԵԱՆ Կիլիկիոյ կաթողիկոս հռչակուած է։ Ըստ բոլորին վկայութեան, եկեղեցին ներսն ու դուրսը անհուն բազմութիւն մը լցուած էր, որ մեծ խանդավառութիւն ու ոգեւորութիւն ցոյց կուտար։ Երախտագիտութիւն յայտնուած է վեհ. Սուլթանին համար, ընտրութեան յաջող ելքին առթիւ։ Ընտրութեան արդիւնքը հաղորդուած է կայս. կառավարութեան, Ազգ. Պատրիարքարան և Երուսաղէմ։

—Ատանայէ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած հեռագիրը այսօր ժամ 6ին Ս. Պատրիարք հօր ձեռքը հասած է։

—Ատանայէ Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Ամեն. Տ. Գէորգ Երէցեան Սրբազանէն շնորհակալական հեռագիր ղրկուած է, ընտրութենէն անմիջապէս յետոյ, որ սակայն ուշ հասած է Ն. Սրբազնութեան։ Նոյնպէս շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղուած են Կաթողիկոսական ընտրութեան պատգամաւորներէն։

—Տ. Գէորգ Սրբազան 1852ին ծնած է Ռումանիոյ Իսմայիլ քաղաքին մէջ և 1898ին եպիսկոպոս ձեռնադրուած է։ Հետեւաբար, նորընտիր Կաթողիկոսը գրեթէ 40 տարեկան է այսօր։

ՀԵՌԱԳՐԻՆ ՊԱՏՃԷՆԸ

Ատանէն Տ. Սահակ եպիսկոպոսին կողմէ Պատրիարքարան ուղղուած հեռագրին պատճէնը.

«Ընտրողական Ժողովը այսօր գումարուեցաւ և յիսունէն ձայն ունեցող քառասունեօթը ընտրողներ գաղտնի քուէարկութիւն կատարեցին։ Երկու ընտրելիներէն ԵՐԷՑԵԱՆ Տ. ԳԷՈՐԳ եպիսկոպոս մեծամասնութեամբ և երեսուներկու քուէով ընտրուեցաւ Կաթողիկոս Կիլիկիոյ»։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Խառն Ժողովը այս առտու գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ, Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Ներկայ էին ժողովականներու մեծամասնութիւնը։ Ժողովը Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան ընտրական հեռագրին ընթերցումը գոհունակութեամբ տեղեկացաւ և որոշեց Կիլիկիոյ կաթողիկոսական պատուիրակ Տ. Սահակ եպիսկոպոսէն խնդրել ընտրական մանրամասն տեղեկագիրը։— 2. Կրօնական Ժողովոյ կողմէ Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի, Ս. Սահակայ գերեզմանին, որ անշուք վիճակի մէջ է, նորոգութեան պէտքը հաստատեց։ Ժողովը այս մասին հանգանակութեան ձեռնարկել որոշեց։ 3. Իզմիրի հիւանդանոցին յանձնաժողովը իր հաշուեկշռութեան հաշիւները ներկայացուցած էր։ Ժողովը այս մասին որոշեց պէտք եղած օգնութիւնը հասցնել։ 4. Կարնոյ երկրաշարժէն արկածեալներու տեղեկագիրը կարդացուեցաւ։ Ժողովը որոշեց այս մասին կարեւոր անօրինութիւններ ձեռք առնել։ 5. Նախորդ նիստին մէջ Ս. Պատրիարքը Առաջնորդական վիճակներու միացման խնդիրը յարուցած էր. ըստ այսմ ժողովը որոշեց ծրագիր մը պատրաստել առաջնորդական վիճակներու մասին և զայն քննել ու պատշաճը ի գործ դնել։

Պաղտատէն կը գրեն թէ տեղւոյն գործակալ Տ. Արսէն վարդապետ մտադիր է երթալ Էջմիածին, եպիսկոպոսութեան աստիճանը ընդունելու։

—Տ. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրաքեանցի անցեալ տարի հրատարակած «Բողոքականաց խնդիր» անուն ստուար երկասիրութեան առթիւ բուռն թէր ու դէմ գրութիւններ երեւցած են ռուսահայ մամուլին մէջ։ Ինչպէս յայտնի է, Արեւելքի մէջ ալ Ռ. Ոսկերչեան քննադատական մը նուիրեց այդ գործին։ Վերջերս Ռուսահայոց մէջ, Տ. Մեսրոպ քահանայ Մալեան «Բողոքականաց խնդրին շուրջը» անուն քննադատական տետրակը բուռն ազդում հանեց ռուսահայ մամուլին մէջ։ Տ. Մեսրոպ Հայրը՝ ռուսահայ մամուլին իբր պատասխան՝ վերջերս ալ հրապարակ հաներ է ուրիշ տետրակ մը «Ընթերցողներու ուշադրութեան» վերնագրով։

—Նոյեմ. 17ին Թիֆլիսի դատաստանական պաշտօնատունին մէջ տեղի ունեցեր է Աշտարակի վարդապետին և երկու քահանաներու, Հայր Սողոմոնեանի և Հայր Գոլտանեանի դատը, որոնք ամբաստանուած են Էջմիածնայ Սինոդին օրէնքով հրամայուած քանի մը ընթերցումներ կրկին իրենց մայրենի եկեղեցիի ծէսը գաղտնելու համար։ Այս դատը աւելի առաջ քննուած էր Երեւանի նահանգական դատարանի պրոկուրորի հիման վրայ։ Ամբաստանեալներուն պաշտպանն է երդուեալ փաստաբան Օզոզենին։

—Ս. Պատրիարքը կայս. Պալատ գնաց երէկ։

—Պարսից նորընտիր դեսպան Միրզա Րիզա խան, իր հետը ունենալով դեսպանատան Ա. Թարգման Յովհաննէս խան, երէկ Պատրիարքարան երթալով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին։

—Կայս. Անձնական Գանձուն կողմէ 50 ոսկի վճարուեր է հանգուցեալ Սաքով փաշայի յուղարկաւորութեան ծախքերուն համար։

—Պէյրութի հոգեւոր տեսուչ Ներսէս վարդապետ Խաչատեան վերջերս այցելեր է Զուգերի մէջ գտնուող գերմանական որբանոցը, ուր 48է չափ որբուհիներ կան, որոնց բոլոր ի հայերէնէ կ'ուսանին նաեւ գերմաներէն և արաբերէն լեզուները։ Ներսէս վարդապետ քանի մը հարցումներ ուղղելով որբուհիներուն, գոհ մնացեր է անոնց տուած պատասխաններէն։ Ասորի կաթոլիկներուն կաթողիկոսը, Դամասկոսի եպիսկոպոսին հետ, անցեալ շաբթու փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Պէյրութի Հայոց վանքը։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օը Քոնսթանթինոբլը)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 12 դեկտ.— Խորհրդարանը կը շարունակէ մաքսային սակացոյցի ծրագրին վիճաբանութիւնը։ Ներքին գործոց նախարար Բոզատովսքի կոմսը կը յայտարարէ թէ կառավարութիւնը պիտի պահպանէ մաքսային սակացոյցերու ծրագիրը, հակառակ անոր մասին եղած ընդդիմութեան։ Նախարարը աւելցուց իր խօսքը.—«Ծրագիրը եթէ օրէնքի կարգ չանցնի, այդ պարագային պիտի պարտաւորուինք, առեւտրական դաշնագրութեանց բանակցութեանց միջոցին, գործել ամէնէն վար մաքսերով»։

Խորհրդարանը ծրագիրը յղեց 28 անդամէ բաղկացեալ յանձնաժողովի մը։ Ժողովին նիստերը յետաձգուեցան մինչեւ յունուար 8։

ՖՐԱՆՍԱ

ԹՈՒԼՈՆ.—Քայյար ծովակալին հրամանատարութեանը տակ գտնուող նաւատորմիղը հոս հասաւ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ծերակոյտին մէջ պատուիրակութիւնը Կարոլ Թագաւորին մատոյց գահաճառին իբրեւ պատասխան պատրաստուած ուղերձը։ Թագաւորը շնորհակալութիւն յայտնեց գահուն և արքայական գերդաստանին նկատմամբ արտայայտուած համակրութեան և անձնուիրութեան զգացումներուն համար, որոնք, ըսաւ, մեծ վարձատրութիւն մը կը կազմեն իր այն ամբողջ կեանքին համար զոր նուիրեր է հայրենիքին բարիքին։ Կարոլ Թագաւորը յարեց թէ բարեկարգութեան գործը որ այնքան լաւ սկսուած է, պիտի շարունակուի։ Թագաւորը խօսքը աւարտեց, ըսելով որ բանակը արժանի պիտի հանդիսանայ երկրին վստահութեան։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 12 դեկտ.— Երեսփ. Ժողովը այսօր սկսաւ կրօնքներու ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Բազմաթիւ առաջարկութիւններ արձանագրուած են։ Ելմտացոյցի յանձնաժողովը այդ ելմտացոյցին ջնջումը կ'առաջարկէ. իսկ նախարարութիւնը պահպանումը պիտի պահանջէ։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ ՎԵՀԱՊԵՏԸ

ՀՌՈՄ.—Ֆանֆուլլա կ'ըսէ թէ Հապէշիստանի վեհապետը մարտին Եւրոպա պիտի ուղեւորի։

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

ՊԵՐՆ.—Զուիցերիոյ դաշնակցութեան նախագահ ընտրուեցաւ Պ. Ցէմպ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսը չուզեց ձեռք առնել այն խիստ միջոցները զոր, հակագերման ցոյցերուն առթիւ, Գերմանիոյ նախարարութիւնը պահանջած էր, Լէմպերկի և աւստրիական ուրիշ քաղաքներու մէջ վերջերս պատահած ցոյցերուն կրկնութիւնը արգիլելու համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ԱԹԷՆՔ.—Երկրիս Թագաւորը մօտերս Պուքրէշ պիտի երթայ։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կը հաստատուի այն լուրը թէ Լորտ Սոլզպըրի քանի մը ամիսէն պիտի քաշուի նախարարապետութեան պաշտօնէն։ Կը կարծուի թէ Պ. Պալֆուր անոր պիտի յաջորդէ, հակառակ Պ. Չէմպըրլէնի ըրած ջանքերուն, նախարարապետ ըլլալու համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիական կառավարութիւնը նոր զօրք ուզեց Աւստրալիայէն, Թրանսվալ ղրկելու համար։

ՀՐԴԵՀ

ԼԻԶՊՈՆԱ.—Մեծ հրդեհ մը ծագեցաւ Օբորթօյի կազի գործարանին մէջ։ 2000 թոնօ հանքածուխ այրեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.—Զարեւիչը այսօր հոս կը սպասուի։ Բոցտամ երթալով պիտի այցելէ Վիլհէլմ կայսեր։

—Կը հաւաստուի թէ Վիլհէլմ կայսրը և կայսրուհին յառաջիկայ գարնան Լա Հէյ պիտի այցելեն։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլին քով Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած այս մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տօրուած և Թաւշեայ գորգեր, «Քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քորնիշներ, գետնի մուշամբաներ և ղանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգի հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

685 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Թէնզիլաթլը Ընդհ. Դ.	Օ. Ը.	27	01
Ամէնէն բարձր գին	»	27	05
Ամէնէն վար գին		27	
Ռումէլիի երկթ. գաւ.	ֆր.	105	50
Ամէնէն բարձր գին	»	106	—
Ամէնէն վար գին	»	105	12

ԲԱՑՈՒՄ 30 Նոյեմբեր

Օսմ. Թէնզիլաթլը Ընդհ. Դ.	Ը. Դ.	27	03 ½
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	105	—
Օսմանիէ		—	—
Մէճիտ		18	10
Օսմ. Պանքա		—	—
Թիւթիւն Մենաշնորհ Ընկ.		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	70
[illegible]		5	55
» [illegible]		1	40
» պարտաթ.		483	—
Պանքա Կ. Պոլսոյ		465	—
[illegible]		81	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն առժ.	Ղրշ.	110	08
» » » չէք	»	111	08
Բարիզ » »	ֆր.	23	80
» » » չէք	»	23	80
Պերլին առաջին չէք	Մարք	18	57
Վիեննա չէք	Քրօն.	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	32
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Թօլ Մէճիտիէ	»	20	20
Բէշլիք	»	52	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	158	03
Մէճիտիէ	»	96	
Ռուսիոյ Իմբերիալ	Օ. Ը.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		92	70
Օսմանեան Ընդհ. Ըստ Բ.		50	—
Օսմանեան Ընդհ. Ըստ Դ. բաց.		24	37
Օսմանեան Ընդհ. Ըստ Դ. գոց.		24	37
Օսմանեան Պանքա		11	25
Օսմանեան 1890		100	50
Հելլենական 5%		39	—
» Մօնոբոլ		42	—
[illegible] 1855		83	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		106	50
[illegible]		104	50
[illegible]		3	27
[illegible] երկաթուղի		13	50
[illegible]		25	335

ՓԱՐԻԶ, 12 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3%		101	40
» » 3½%		101	55
Օսմ. Ընդհ. Ըստ Դ.) բաց.	Ֆր.	25	—
) գոց.	»	24	87
» » » Բ.	»	50	50
» » » Գ.	»	27	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	530	—
Օսմանիէ	»	457	—
Ռումէլիի երկաթուղի		107	25
Օսմ. [illegible]	»	520	—
Օսմ. [illegible]	»	315	—
[illegible] 4%		560	—
Իտալ. Ռանթ		1001	—
[illegible]	»	103	75
Հելլենական պարտքն	»	75	45
[illegible]	»	86	25
[illegible]	»	25	130
[illegible]	»	3	—

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Դեկտեմբեր

[illegible]	»	339	20
Ռումէլիի երկաթուղի		162	2)
Օսմ. [illegible]	»	292	—

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Դեկտեմբեր

[illegible]	»	216	30
Ռումէլիի երկաթուղի		103	2)
[illegible]		97	60
[illegible] 3 ամս.		30	240

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ էջը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1902

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա, Սեղբուս-խան
Թիւ 5 ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ Գրատունը

Վաճառողաց մասնաւոր զեղչ

Կ'ուզէ՞ք ունենալ առեւտուրի մարդոց անհրաժեշտ գործիքը, գնեցէք հատ մը այս Օրացոյցէն, որ կը լրացնէ ժողովրդային մեծ պէտք մը, հաղորդելով գիտելիքներ՝ Թղթատարական, հեռագրական, առեւտրական և ուսումնական, ծանօթութիւններ՝ պետական պաշտօնատանց, Պատրիարքարանաց և գաւառային առաջնորդութեանց, բովանդակելով արեւելեայց և արեւմտեայց շարժուն և անշարժ գլխաւոր տօները, Պորսայի փակման օրերը, փոխառութեանց տոկոսներուն վճարման թուականը են. են.։

Օրացոյցս կը պարունակէ եւրոպական և թրքական ժամերու և ամսաթիւերու, հիճրէթական և փրկչական տարիներուն համապատասխանող թուականները են. և երբ յաւելուած նոթագրութեան համար յիշատակարան մը։

Գին 2 Դահեկան

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ 2—15

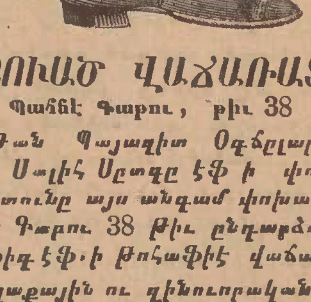

ՓՈՐՁՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պահճէ Գաբու, թիւ 38

Սուլթան Պայազիտ Օգճըլար Պաշը գտնուող Սալիհ Սըրըը էֆ.ի փորձուած վաճառատունը այս անգամ փոխադրուած է Պահճէ Գաբու 38 թիւ ընդարձակ շէնքը (Թէվֆիք էֆ.ի Թօհաֆիէ վաճառատան դէմը)։ Քաղաքային ու զինուորական դասակարգի և ամէն տարիքի յատուկ ամէն կարգի հաստատուն ու նրբաճաշակ կօշիկներ, ինչպէս նաեւ ամերիկեան, անգլիական և ռուսական առաջնակարգ լաստիկներ կը ծախուին յիշեալ վաճառատան մէջ, ուր կը գտնուին նաև կօշիկի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ու աժան ապրանքներ։ 10—30

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքնին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակը պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղավաճառանոցներուն մէջ։ 479

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Արքայական հրամանագրով արտօնուած
1853 [illegible] 26ին կառավարութեան
հսկողութեան տակ

Պերլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԵՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, ևն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կենաց վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ աղջկանց ու որդերու համար օժիտ մը, լոտարիական փոքր վճարումներով.—(միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, բիւճիկլի ևն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, չափաւորական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպիսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Ինտյէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

[illegible]
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	360
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	2000	[illegible]	3250
[illegible]	3000	[illegible]	2050
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500		

[illegible]
194 [illegible]

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

Թ. Ա. ԺՌԱՆՏՕ ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ, ԺԸՆԷՎ, ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ
1840ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Ցիւրիխի 1883ին, Ժընէվի 1896ին, Պրիւքսէլի 1897ի եւ Բարիզի 1900ի
ցուցահանդէսներուն մէջ ոսկի ճաղրամներով վարձատրուած

Կոթէն լարուող այս ժամացոյցը, որ լուսաւոր երես մը ունի, գիշերուան մթութեան մէջ ցոյց կու տայ ժամը իբր թէ ցերեկ ըլլար։ Լաւ կը քալէ ու ճիշդ կ'երթայ. մեծութիւնն է 18 գծաչափ։ Այս ժամացոյցին գինը՝ իբր Նիքելէ հաստատուն պահարանով 15 ֆրանք է. արծաթէ պահարանովը՝ 25 և ոսկիէ պահարանովը՝ 100 ֆրանք։ 11 գծաչափ մեծութեամբ ժամացոյցեր ալ կան կիներու համար, խիստ վայելուչ, պողպատէ պահարանով մէկտեղ 16, արծաթէ պահարանովը՝ 22 և ոսկիովը՝ 80 ֆրանք։

Կողմնացոյց ժամացոյց, լուսաւոր երեսով, կոթէն լարուող։ Կողմնացոյցին միջոցաւ կարելի է երկրիս կողմերուն դիրքը հասկնալ։ Մեծութիւնն է 18 գծաչափ ու լաւ կը քալէ։ Նիքէլ պահարանով 25, արծաթէ պահարանովը՝ 40 ֆր.։ Այս կողմնացոյց ժամացոյցը յանձնարարուած է Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութեան կողմէ։ Անհրաժեշտ առարկայ մըն է սպաներուն, որսորդներուն ու ճամբորդներուն համար։

Հարիւրին 10 զեղչ վեց հատ ժամացոյց գնողին համար։ Երբ Թղթատարական ծախքի համար 2 ֆրանք աւելցուի ղրկուած չէքին կամ մանտա-փոսթին վրայ, իսկոյն կը ղրկուի ուղղակի, Իւրաքանչիւր ժամացոյցի հետ ապրանքին երաշխաւորութեան համար գիր մը կայ։ Ու իր ամէն տեսակ ժամացոյցներու յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին, ինչպէս քրոնոմէթր, քրոնոկրաֆ, ևն.։ Նաեւ ժամացոյցներու նորոգութիւնները խնամով կը կատարուին։ Գործածուած ոսկի ժամացոյցներու փոխանակութիւն կը կատարուի։ 4—25

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները շատ անգամ պատուաւոր տարբերութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ըրած 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԷՐԱ, [illegible] Համամը, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԻԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին առջեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ 13։

DRAGONIS & BILIKAS
GALATA
CONSTANTINOPLE
BON
150 FEUILLES
PAPIER
Bon Marché

DUC
PAPIER FRANÇAIS
DUC
EXTRA SUPERIEUR
DEPOT UNIQUE POUR LA ROUMANIE LA TURQUIE ET LA BULGARIE
DRAGONIS & BILIKAS
CONSTANTINOPLE GALATA
RUE SANDOUKDJILAR No 102

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն ըրէք որ ձեր գործածած սիկառի թուղթերն ալ առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՔՈՎ ՊՕՆ սիկառի ընտիր թուղթերը ջերմապէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համեմատ պատրաստուած են։ 52—52

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին երաշխաւորուած երաշխաւորութեան պահեստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն, որ կը բանի 6,230,000,000Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (Բօլիսա) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրները։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ [illegible] բնակութեան և համբորդութեան յատկապէս բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պարագային։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարեկան փոխատուութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան [illegible] մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունքի անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կը վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին բոլոր ժառանգորդներուն, ինչպէս նաև ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ռ. Ուէ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Մ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
192
Ղալաթիա [illegible] խան [illegible]

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^ՌՆ Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396
([illegible] վրայի յարկը, ճիշդ [illegible] դէմը)

[illegible] մէջ [illegible] ցաւով [illegible] և բուժուած [illegible]

[illegible] ժամանակ [illegible]

[illegible]

[illegible] 187

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է Իբօֆօսֆիթ մը ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը այսչափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սքրոֆիւլա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալներն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԷԼ 531

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1893
թուականը
(30 Ռէճէպ 1310)

ԿԸՆԷ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին առ ՕՒՍՄ ԷՖԷՆ խան, [illegible] Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմքեն
[illegible] խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
[illegible]
[illegible]

Ներ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաեօխ
Մաքրուհճիլար, Զօհրապ խան, Թիւ 21 194

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	136
[illegible]	3807	[illegible]	2906	[illegible]	1595	[illegible]	2273	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	395	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	1735
[illegible]	2877	[illegible]	4811	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1158
[illegible]	1832	[illegible]	937	[illegible]	3723	[illegible]	1057	[illegible]	1309
[illegible]	1364	[illegible]	2283	[illegible]	3600	[illegible]	1735	[illegible]	1323
[illegible]	1073	[illegible]	1718	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1546
[illegible]	841	[illegible]	594	[illegible]	3354	[illegible]	1083	[illegible]	2337
[illegible]	4481	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1678
[illegible]	1673	[illegible]	1520	[illegible]	1080	[illegible]	4936	[illegible]	687
[illegible]	1337	[illegible]	1341	[illegible]	1068	[illegible]	1585	[illegible]	2429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2207	[illegible]	1687	[illegible]	1914
[illegible]	1034	[illegible]	1838	[illegible]	1700	[illegible]	515	[illegible]	1339
[illegible]	3729	[illegible]	349	[illegible]	1058	[illegible]	2229	[illegible]	3886
[illegible]	1884	[illegible]	4588	[illegible]	2271	[illegible]	1683	[illegible]	1350
[illegible]	3897	[illegible]	2060	[illegible]	1643	[illegible]	1612	[illegible]	1309
[illegible]	4325	[illegible]	1348	[illegible]	3181	[illegible]	1789		

Շիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթըրաի, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղուած է։

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ըլնէկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 17ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ԲԻՏԶՕ
Թիւ 23—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 377

COMP [illegible] RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DU COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

27 10 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
28,11 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանտրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ([illegible])։
29/12 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
29 12 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրեսոն, Տրապիզոն, Րիզէ և Պաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի
30 13 [illegible] ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 16ին Առմէնի, Անատ. եզերքէն։
» 16ին Գառամանի, Մարսիլիայէն։
» 17ին Անադոլի, Մարսիլիայէն։

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 17ին Առմէնի, ուղ. Մարսիլիա։
» 17ին Անադոլի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

[illegible]
[illegible] 175 ֆրանք. [illegible]
[illegible]
Վ — 516 Փ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5593
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	13952	[illegible]	3229
Քամփանիա	13950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2932
[illegible]	3128	[illegible]	2938
[illegible]	3130	[illegible]	3558
[illegible]	7392	[illegible]	2181
[illegible]	7383	[illegible]	1814

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Թէրլինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի դեկտ. 20ին։

Դիմել առ ԺՕԼԻ Ե. ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. [illegible] 225

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
[illegible]	10500	[illegible]	3500
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3550
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2598
[illegible]	8000	[illegible]	2508
[illegible]	8000	[illegible]	2033
[illegible]	8700	[illegible]	991
[illegible]	8700	[illegible]	800
[illegible]	8700	[illegible]	768
[illegible]	3500		

[illegible]

[illegible] համար դիմել առ
[illegible]
Ղալաթիա, [illegible] վրայ
680 [illegible]

[illegible]

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ Ը.

ՆԵՐՈՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ

Եթէ մարդու մը համար ըսէք թէ շատ կ'արժենայ գինեմոլ մը պիտի պատասխանէ ձեզ. «Այո՛», բայց նա օգնելէ ըմպելիքի դիմացող է, պնդակազմ է, ուժեղ է, և այլն։ Այս միջոցով ոմանք յաջողած են իրարու կպցնել այնքան բառեր՝ որոնք կը թուէին թէ երբեք չպիտի յարմարէին զուգորդուելու, զոր օրինակ, ընտիր խաղամոլ, համակրելի անառակ, հիանալի կընորս, ներամիտ խորամանկուհի։ Ոմանք կը գունադեղեն թերութիւնները. կը վայելչազարդեն մոլութիւնները մուրացածոյ առաքինութիւններ կը վերագրեն իրենց անձին։ Քանի՛ քանի՛ ծերունիներ ու հիւանդներ կան, որոնք չափաւորութեան ու ժուժկալութեան հաշուոյն կը գրեն ա՛յն զրկումները՝ որոնք ալ եւ հարկ մը դարձած են իրենց տարիքին ու ցաւերուն բերմամբ։

Զանց առնելով խօսիլ նախատինքներու ներումին ու թշնամանքներու մոռացումին վրայ, որոնք՝ ազատախոհներու կարծիքով՝ ճշմարիտ խաբէութիւններ են, ինչու համար կենցաղավարութեան մէջ գոնէ չունենանք ա՛յն բարեմտութիւնը՝ զոր պիտի կոչեմ փոքր ներողամտութիւն։ Ասա կը բաղկանայ փոխադարձաբար իրարու լաւ աչքով նայելէ։ Այս բարեացակամ տրամադրութիւնը պիտի վայլէր մասնաւորապէս կիներուն։ Դիտաւորութիւնը՝ որ զանոնք կ'ոգեւորէ իրենց մէջ, բաւական հակամէտ չէ գթասիրութեան։ Զիրար չափելով յաւէտ՝ քան իրարու նայելով, քիչ մը չափազանց շուտ կը դիտեն իրարու փոքրիկ անկատարութիւնները։ Կնոջ մը աչքերն երբ ուրիշ կին մը դիտեն, արիւնածուծ սրուակներու պէս են, կը քաշեն կը հանեն միայն ինչ որ գէշ է։ Այն կինը՝ զոր մենք սիրուն, շնորհալի ու ճաշակով հագուած կը տեսնենք, ուրիշ կնոջ մը աչքով խպառ զուրկ է այս բաներէն, մենք անոր վրայ տեսանք ինչ որ լաւ է, իսկ այս վերջինը զբաղած է գտնել բոլոր մնացորդը։ Կինը, — Թո՛ղ ներէ ինծի ըսել անցողակի — չի կրնար հաշտ աչքով դիտել իր ընկերուհիներուն ո՛չ բարեմասնութիւնները, ո՛չ ալ թերութիւնները, այլ կը ժխտէ առաջինները ու կը չափազանցէ վերջինները։ Հաճելի ըլլալու բաղձանքէն տանջուելով, նա չի շատանար զինքը նշանաւոր հանդիսացնող հրապոյրներով, այլ կ'ուզէ աւելի փայլով երեւիլ՝ քիչ մը նսեմացուցեր գտնի մը վրայ տեղաւորուելով ու այն թերութիւններով՝ զորս նա մանրախուզօրէն հաւաքած է զինք շրջապատող կիներուն մէջէն, կը բաղադրէ մութ ստուերը, որ պարտի աւելնալ—գոնէ ինք ա՛յնպէս կը կարծէ—իր առաքինութիւններուն ցոլքին վրայ։ (*) Պարտիմ խոստովանիլ թէ, այս հայեցակէտով, այր մարդիկ ալ հրեշտակներ չեն իրենց ընկերային փոխադարձ յարաբերութիւններուն մէջ, բայց մենք այրերս՝ առ հասարակ նուազ յօժարակամութեամբ կը տեսնենք մանր բաները, ու ասո՛վ միայն կրնանք արդարանալ։

Ներողամտութիւնը գերազանցօրէն գործնական առաքինութիւնն է, ասո՛ր վրայ հաստատուած են ընկերային բարեացակամ յարաբերութիւնները, առտնին անդորրութիւնն ու ընդհանուր միութիւնը։ Համաձայնութիւնն ու քաջալերմար ներդաշնակութիւնը կը տիրեն միշտ հո՛ն՝ ուր ներողամտութիւն կայ։ Մենք ա՛յնքան տկարասրտութիւններ, ա՛յնքան թերութիւններ, ա՛յնքան ցաւագարութիւններ ունինք, որ ընկերային կեանքը կրնայ հանդուրժելի ըլլալ՝ շատ բան իրարու ներելով միայն։

Ո՞րն է մեր մէջէն այն զօրաւոր, ինքնավստահ, պիտի ըսեմ նաև ամբարտաւան հոգը՝ որ կարենայ զերծ ըլլալ ամէն տեսակ ստգտանքէ։ Ինչո՞ւ համար աչառութիւն ընենք մեր անկատարութիւններուն նկատմամբ։ Դժբախտաբար սխալ կը դատենք՝ երբոր մե՛ր վրայ է խնդիրը, կը կարծենք թէ միայն ուրիշները վէշտ կը պատճառեն մեզ, ու մտքէ չենք անցըներ բնաւ թէ մենք ալ վէշտ կը պատճառենք ուրիշներուն։ Մենք մեզ արդարախոհ միայն կարծելով, կը տրտնջանք մեզ վիրաւորող ծաղրանքներուն ու մոլութիւններուն վրայ, ու նոյնչափ սաստկօրէն չենք զգածուիր բնաւ գեղեցիկ բաներէ։ Խծբծանք կայ միշտ մեր լեզուին վրայ, շատ քիչ անգամ՝ գովասանք. «Գովեստը ոտք չունի, իսկ պարսաւը թեւեր ունի», կ'ըսէ բանաստեղծը։

Վօվնարկ պատմած է մեզ, թէ Պուալօ, ուրուականներուն աշխարհին մէջ հանդիպած ըլլալով այն Աղեքսանդրին՝ «որ իր լայնածաւալ յիմարութեամբ լեցուցած էր երկիրը», անոր խոստովանեցաւ թէ մենք շատ գէշ կը դատենք ուրիշին գործերը։—«Երբեք մենք մեզ չենք դներ, անոր ըսած է, անո՛նց տեղը՝ զորըս կը պարսաւենք։ Եթէ կարող ըլլայինք լուրջ խորհրդածութիւն մը ընել մեր անձին վրայ ու մարդկային տկարամտութեան վրայ, համեմատաբար աւելի՛ սխալներու պիտի ներէինք, ու, գոհ ըլլալով որ քանի մը առաքինութիւններ կը գտնենք աւելի բարի մարդերու վրայ, պիտի կարենայինք զանոնք յարգել ու անոնց վրայ հիանալ՝ առանց ի նկատ առնելու իրենց մոլութիւնները։»

Խծբծանքի այս յափշտակական տրամադրութիւնը սակայն ճակատագրային է մեզ։ Գոհացում տալ մեր ինքնասիրութեան՝ վտանգ մըն է, իսկ հաճոյք զգալ ուրիշներուն ուրախութենէն՝ դժբախտութիւն մը։ Անոնք՝ որ կը ծաղրեն, երբ տեղանութեան նշան՝ կը թօթուեն իրենց ուսերը, արհամարհական դէմքով կը ժպտին ու իրենց շուրջը կը տարածեն այն թթուաշ խօսքերը՝ զորս Աթենացիները կը կոչէին աղի քաղցրաւենիներ. անոնք՝ որ մասցիր կերպարանքով մոխ կ'ընեն իրենց բարեկամներէն, արուեստակիցներէն կամ պաշտօնակիցներէն մէկուն գործը, ու նոյն իսկ կը կարծեն թէ կրնան համարձակիլ անգոսնելու ազնուասիրտ այնպիսի անձեր՝ որոնցմէ շատերը կը գիտեն զիրենք, ըստ մեծի մասին այնպիսի մարդեր են՝ որոնք, երբոր կը խորհին անոնց վրայ, խորապէս կ'անգոսնեն իրենք զիրենք։ Միայն, չեն ուզեր իրենք առանձին միջակ ըլլալ, ու հազիւ թէ չարիք գործել կը կարծեն՝ երբ իրենց մակարդակին կ'իջեցնեն զանոնք՝ զորս կը պնդեն սիրել։ Կը թուի թէ անո՛նք զիրենք շրջապատող մարդերուն մէջ կը փնտռեն կարգ մը թերութիւններ, որոնք բաւականին ըլլան իրենց բոլոր թերութիւնները արդարացնելու։ «Անօթ եղողներուն նկատմամբ ցոյց տրուած ներողամտութիւնը, կ'ըսէր Ռիվարօլ, շատ աւելի հազուադէպ է՝ քան թէ անօթի եղողներու նկատմամբ ցոյց տրուած գթասիրութիւնը։» Ուստի, ընթե՛րցող, երբ հանդիպիք մարդու մը՝ որ կը սիրէ ուրիշներուն առաքինութիւնները, անկեղծօրէն կը գրուատէ անոնց առաւելութիւնները կը հրճուի անոնց յաջողութիւններուն վրայ, ողջունեցէք զայն՝ եւ թէ չէք կրնար ասկէ աւելի բան մը ընել, բայց աշխատեցէ՛ք՝ եթէ կարելի է՝ սեղմել անոր ձեռքը։

Աշխարհի մէջ կան այսպիսի կեղծ փափկասիրտներ, ինչպէս և այնպիսիներ որոնք դժուարահնարելի խնդիրներ կը յարուցանեն Գերագոյն Էակին հանդէպ։ Կ'ըսեն մեզ թէ կ'ըմբռնեն ամենարդար ու ամենագթած Գերագոյն Էակի մը գոյութիւնը, բայց անիրաւութիւնը միայն կ'ընդունին։ Եթէ անկեղծ ըլլային, պիտի ըսէին թէ զուրկ են իրենց կեղծաւորութիւններուն քաջութենէն։

(Շարունակելի)

(*) Բըթի-Սէն զայս բացատրած է ընդհանուր կերպով մը։ Տեսնելով կարգ մը անձերու ուրախութիւնը՝ մեր համբաւը խածելու մասին, մարդ կը կարծէ թէ անոնց առաքինութիւնը կը պարարտանայ մեր մոլութիւններով։ Տ. Հ.